

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XI. V Ljubljani, februarja 1894. *2. zvezek.*

Praznik očiščevanja Marije Device ali Svečnica.

I. Kaj nam je storiti, da bomo srečno umrli?

Sedaj pustiš svojega hlapca, Gospod!
po svoji besedi v miru. Luk. 2, 29.

Neki nemški pisatelj prav mikavno popisuje življenje vedoželjnega rokodelskega pomočnika, ki je že veliko sveta videl in prehodil. Pravi, da некоč pride v veliko mesto, kjer ugleda krasno hišo. Okno pri oknu se blišči in skozi steklo se vidijo drage in zale reči. Radoveden vpraša mimogredočega človeka: «Priatelj! povej mi, čegava je ta hiša?» Ta nagovorjeni človek pa ni razumel nemški, ter mu v spačeni nemščini odgovori: «kanitverstan», hoče reči: ne razumem, kaj me vprašaš; pravilno bi imel reči: ich verstehe dich nicht! — Ko rokodelčič sliši besedo: «kanitverstan», si misli: kanitverstan je tedaj gospodar te hiše, si hočem zapomniti. — Potem gre in pride do velikega morja. Bogate in lepe ladije prihajajo in odhajajo. Med njimi se mu neka posebno lepa in draga zdi, ter hitro vpraša nekoga, ki tudi nemški ni razumel, čegava je ladija? Le-ta mu pa zopet odgovori: «kanitverstan». — No — mrmra sedaj rokodelčič sam pri sebi, ni čuda, če ima kanitverstan tako lepe hiše v mestu, ker ima tukaj na morji tako krasne in bogate ladije. — Kmalu nato zagleda mrtvaški sprevoz. Nesli so mrliča k pogrebu. Rokodelec se jim precej pridruži, in ko krsto (trugo) v zemljo spusté, vpraša radoveden poleg sebe stoječega: Kdo je bil ta, ki so ga pokopali? Le oni pa zopet nevesč nemščine se odreže: «kanitverstan!» — O nesrečni Kanitverstan! vzdihne sedaj rokodelec: táke hiše, táko premoženje in táke ladije, — pa mora umreti!

Kristijani! takih kanitverstanov še vedno veliko živi in umrje na svetu. Kdo pa so ti? To so vsi tisti, ki ne znajo prav živeti,

pa tudi ne prav umreti. Imajo sicer mnogo denarja in premoženja, toda njihova srca so mrzla kot njihov denar; tako prstena, kakor njihova zemljišča. Njihovo življenje je pusto in smrt nesrečna. Zato se je pa tudi bojé. Če le slišijo besedo «smrt», jih že mraz obleti in mrzlica trese po udih!

Drugačnega moža nam pa stavi danes sv. evangelij pred oči; moža, starega Simeona, ki je bil bogaboječ in pravičen, ki se smrti ni bal, temveč si jo je še celó želel, rekoč: «Gospod! sedaj pa le pusti svojega hlapca v miru!» — Premišljujmo tudi mi danes: Kaj nam je storiti, da bo tudi naša smrt srečna, in da se je ne bomo bali? Treba je le dvojega, in sicer: 1. pogostokrat resno misliti na smrt, in 2. skrbno se nanjo pripravljati. — To hočemo sedaj skupaj prevdariti!

1. Sveta cerkev nas zlasti en dan v letu sklicuje skupaj iz tega namena, da bi se spominjali smrti, in ta dan je: vernih duš dan. Toda, samo enkrat v letu misliti na smrt, je toliko, kot nobenkrat. Mi moramo prav pogostokrat, da, vsak dan misliti na smrt.

K sv. puščavniku Amonu pride mladenič ter ga vpraša: na kaj naj največkrat misli? — Puščavnik pa mu reče: «Misli na to, na kar največkrat mislijo jetniki. Ti vedno mislijo, kedaj bo prišla ura, da se jim vrata ječe odpró, ter prišel berič in jih odpeljal pred sodnika.» Kaj pomeni ta odgovor, ni težko uganiti. Jetniki so naše duše, ječa je naše telo, v katerem je duša zaprta, berič pomeni smrt, ki dušo reši telesne sužnosti, sodnik je pa Jezus Kristus. Kedaj pošlje Bog svojega beriča, da reši naše duše telesne sužnosti, tega ne vemo; pač pa vemo, da se bo gotovo zgodilo, kajti ljudem je odločeno enkrat umreti. (Hebr. 9, 27.)

Kdor to resnico premišljuje, hodi po potu, katerega nas uči krščanska resnica, rekoč: «Varuj se hudega, stôri dobro!» — tak se varuje greha, živi pobožno, ter umrje srečno! — Da je temu res tako, vidimo na naših prvih stariših v raji. Dokler sta prva dva človeka ohranila v spominu besede, katere jima je govoril Gospod, rekoč: «Katerikoli dan ješ od drevesa, boš moral umreti» (I. Mojz. 2, 17), tako dolgo sta sveto in nedolžno živela. Ko pa pride satan ter jima misel na smrt iz srca prežene, rekoč: «Ne bosta umrla, ne . . . temveč bosta kakor bogova» (I. Mojz. 3, 4—5.), potem je zbežala s strahom pred smrtjo tudi pokorščina in pobožnost do Boga: grešila sta in nesrečna smrti zapadla. — Pogostna misel na smrt je svetnike rodila; misel na smrt je že tisoče ljudi pred grehom obvarovala, ter jih nagnila k pokori in stano-

vitnosti v dobrem; misel na smrt ohranjuje svet v poštenosti in pravici; misel na smrt varuje mladino pred razuzdanostjo ter dela močno v skušnjavah, kar zatrjuje sam sv. Duh: *V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.* (Sir. 7, 40.). — Misel na smrt priganja človeka k čednosti in dobrim delom. Kajti ni mogoče resno misliti na smrt, in ne storiti toliko dobrega, kar je mogoče; zlasti če pomislimo, da nas bo vse pustilo, ostala bodo samo dobra dela in čednosti. Tudi mi bi se bolj greha bali in dobro delali, ko bi pogostokrat resno mislili na smrt. Kdor torej pogostokrat misli na smrt, ta bo gotovo srečno umrl!

2. Vendar pa sama misel na smrt še ne zadostuje za srečno smrt; kdor hoče srečno v Gospodu zaspati, se mora tudi pridno in skrbno za smrt pripravljati.

Kristus kliče nam vsem brez izjeme: *Čujte, ker ne veste, katero uro bo prišel vaš Gospod* (Mat. 24, 42.). *Bodite pripravljeni, ker ob uri, ki je ne veste, bo prišel Sin človekov* (Mat. 24, 44.). — Vsak dan je torej lahko zadnji dan našega življenja, zato je moramo biti tudi vsak dan za smrt pripravljeni. Kako pa naj se slehrni vsak dan pripravlja za smrt? — Začni precej zjutraj vsak dan tako, kakor da bi bil poslednji v tvojem življenju! — Precej, ko se zbudiš, se zahvali Bogu, da ti je dopustil dočakati novega dneva, v katerem moreš pokoro storiti za prejšnje grehe, in skleni vsa dela čez dan tako opravljati, kakor si boš želel na smrtni postelji, da bi jih bil opravljal. Opravi pobožno svojo jutranjo molitev ter obudi dobre namene, da boš čez dan vse storil za in zaradi Boga. Pojdi, če ti je moč, pobožno k sv. maši. Prosi pri sv. maši za srečno zadnjo uro. Obhajaj se na duhovni način s prisrčno željo Kristusa tako vredno prejeti, kakor si želiš na zadnjo uro. Čez dan, če imaš čas, beri kaj pobožnega iz kacic duhovnih bukev, življenje kakega svetnika. Ogibaj se čez dan nepotrebne, posvetnega govorjenja, radovednosti, prepira, raznašanja in družih grehov; trpi voljno, prenašaj težo in vročino dneva v božjo voljo udan. Zvečer si skrbno izprašaj svojo vest, v čem si grešil čez dan, katera je tvoja navadna pregreha v katero največkrat padeš, kesaj se in skleni z naprej previdnejši biti. Kdor svoje vesti nikdar ne izprašuje, se svojih grehov tudi ne kesa, sklepov poboljšanja ne dela, in ne bo nikoli lepo živel, ne lepo živeti začel. Kadar greš k spovedi, si vedno misli, da je zadnja v tvojem življenju, ter jo opravi tako, kakor želiš, da bi jo opravil poslednjikrat, predno ti je stopiti pred sodnika živih in mrtvih. Zvečer, predno zaspiš, poljubi podobo

Zveličarjevo na ustih, rekoč: «Gospod, odpusti mi, kar sem grešil danes z jezikom»; poljubi na očeh, rekoč: «Odpusti mi, Gospod, kar sem grešil s pogledi»; poljubi njegovo stran, rekoč: «Odpusti mi, Gospod, kar sem grešil v svojem srcu, v mislih, željah.» — Zdihuj in kliči na pomoč Marijo, svojega angelja varuha, svojega patrona in druge svetnike; — spominjaj se vernih duš v vicah! Poslednjič pa še zdihni: «Gospod! v tvoje roke izročim svojo dušo!»

Morebiti si sedaj kdo misli, če bi vedno na smrt mislil in se tako vedno pripravljaj na smrt, bi bilo preveč pusto življenje; saj so tudi drugi srečno umrli, če tudi niso vedno na smrt mislili in se tako močno pripravljali nanjo. — Vprašam takega: Kdo vé, če so res srečno umrli? Morebiti se je ravno ondi zanje največja nesreča začela, ko bi bila imela nehati! Morebiti je bilo tukaj le drevo posekano, da je bilo tamkaj v ogenj vrženo! Če tedaj nočeš na smrt misliti, kaj misliš, da je ne bo zaradi tega? In če se nočeš vsak dan nanjo pripravljati, kako bi mogel upati, da boš srečno umrl, zlasti če se tega nikdar učil nisi?!

Nasprotno pa vemo, da so se modri moške vseh časov in stanov prav radi pogostokrat spominjali smrti, se zvesto nanjo pripravljali — pa tudi srečno umrli.

K cesarju Karolu V. je prišel star vojak, ter ga prosi, naj ga pusti iz službe, češ, da bi med smrtjo in življenjem imel nekoliko prostega časa, da bi se pripravil za smrt. Cesar mu je to pustil. Pa še več je cesar sam storil, rekel mu je: «Ti si bil do sedaj moj vojak, jaz pa tvoj vojskovodja, odslej naprej pa bodi ti moj vojskovodja, jaz pa tvoj vojak»; ter je pustil kraljevo krono in šel v samostan pripravljat se za srečno smrt!

Drugi tak vojskovodja, ki je vedno na smrt mislil in nanjo pripravljen bil, je kralj David. — Tudi ta ni upal misli na smrt odlašati do smrti. Pa kdo je bil David? Mož po volji božji, ki je vsak dan po sedem ur molil, pod škrlatasto obleko nosil raševino, Bogu templje zidal, ter vsak dan s spokornimi solzami svojo posteljo močil!

Davidu enako je mislil in se pripravljaj na smrt Job. «Pusti me — je zdihoval — o Gospod! da nekoliko objokujem svojo bolečino, predno grem in se ne vrnem, v temno deželo, pokrito s smrtno senco.» (11, 20—21.). In kdo je bil Job? — Izgled potrpežljivosti in udanosti v voljo božjo, podpora slepim, hromim in ubogim — svetnik na zemlji!

Papež Inocencij XI. je imel v svoji sobi mrtvaško krsto, pred katero je vsak dan prihajal in delal dobre sklepe, ter se pripravljaj na večni račun in na smrt.

Redovniki, trapisti zvani, imajo tikoma svoje obednice pokopališče, in na njem vedno na novo izkopano jamo, da imajo vedno

živ spomin na smrt pred očmi! Njihove postelje stojé na treh nogah, da se nikdar brez skrbi in mirno ne naspé, zapovedano imajo vedno molčanje, razven: «memento mori — spomni se, da boš umrl!»

Če so pa ti in brezštevilni drugi ljudje, ki so na zemlji sveto živeli, za potrebno spoznali vsak dan misliti in se pripravljati na smrt, kako bi se nam zdelo nepotrebno to storiti, ker smo grešniki in ne živimo tako sveto, kot ti?

Torej, dragi kristijani! mislimo pogostokrat na smrt ter pripravljajmo se nánjo. Umirajmo že sedaj, ko živimo, da bomo srečno v Gospodu umrli. Ne zgrubimo misli na smrt nikdar iz spomina, saj imamo toliko reči okrog sebe, ki nas spominjajo smrti. Naša postelja, na kateri ležimo, hiše, v katerih stanujemo, vsak dan, ki mine, vsaka noč, ki nas objame, večerno solnce, ki zaide, mrtvaški zvon, ki ga tolikrat slišimo, vse nam kliče: danes temu — jutri tebi! Na smrt nas spominja zemlja, po kateri hodimo, kajti iz prsti smo; luč, ki gorí; trava, ki jo kosimo; čas, v katerem živimo, ki tako hitro beži, vse, vse nam neprenehoma kliče: roža veni — čas beži — spominjaj se večnosti!

Kristijan, človek, nikar ne pozabi, da si vstvarjen za večnost, ter skrbi za večnost nikar na onkraj groba ne odlašaj! Stóri hitro, kar moreš storiti, zakaj v grobu, proti kateremu hitiš, ne boš mogel več delati, misliti, modrovati!

Če boš pogostokrat mislil — in če boš vedno pripravljen na smrt, potem se tudi ne boš bal umreti, temveč še veselil in želel si je boš, kakor stari Simeon, zakaj, ker smrt te bode le kakor ljuba prijateljica rešila solzne doline ter te peljala v kraj večnega počitka, veselja in miru! Amen.

And. Šimenec.

2. Blažena smrt.

Zdaj pustiš svojega hlapca, Gospod!
po svoji besedi v miru; ker so videle moje
oči tvoje zveličanje. Luk. 2, 29—20.

A. 1. Mojzesova postava je nalagala materam očiščavo in daritev po porodu: *Osmi dan se naj dete obreže. Ona pa naj ostane 33 dni v krvi svojega očiščevanja. Vsega svetega naj se ne dotakne, tudi naj ne hodi v svetišče, dokler se ne spolnijo dnevi njenega očiščevanja. Potem naj pa za sina ali hčer prinese letno jagnje v*

žgavni dar. Ako pa njena roka nima in ne premore darovati jagnjeta, naj vzame dve grlici ali dva golobčka, in duhoven naj za-njo molijo, in tako bode očiščena. (III. Mojz. 12.).

2. Tej postavi očiščave se je podvrgla tudi Marija, najčistejša Mati božja. Ne zaradi očiščevanja, ker bila je pred — in po porodu vsa čista in sveta, temveč, da je vam, krščanske matere, dala izgled zahvale in nam vsem nauk sv. pokorščine. Ko je pa božja mati Jezusa prinesla v svetišče, bil je ravno navzoč Simeon, judovski duhovnik. Veselo sprejme starček božje Dete na svoje roke, ga poljubljuje in prerokuje: «Marija! glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo zoper govorilo»; in poslednjič pa Jezusa prosi za blaženo smrt, govoreč: «Zdaj pustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru, ker so videle moje oči tvoje zveličanje.» (Luk. 2, 29—30.).

3. Kaj? ljubi Jezus komu v padec! Zveličar božji bi bil komu v pogubo? Oj, le premnogim, ne samo v Izraelu, temveč tudi med kristijani mnogim. Da nam torej ljubi Jezus ne bo v padec večnega pogubljenja, moramo ga tudi mi po zgledu Simeonovem vzeti na roke, dejati si v svoje srce; moramo Jezusa ljubiti v mladosti, ga varovati v starosti, ter ga prositi za blaženo ali srečno zadnjo uro, naj bi tudi nas milostno spustil s tega sveta, pa usmiljeno sprejel v nebeško veselje. Kaj je torej danes primernejše za nas, ko misliti na blaženo smrt? Kaj je boljše, kot Jezusa prositi za srečno zadnjo uro? Saj nas pa tudi blagoslovljene sveče spominjajo naše ločitve. Zato mi danes dovolite, da vam kratko besedico spregovorim o blažen i smrti. Saj bela žena vedno kosi in pobira mlade in stare, posebno zdaj v zimski dobi, in zvonovi vedno donijo, nam oznanujejo odhod faranov, pa tudi nas opominjajo misliti na smrt. Zato vam danes kažem: 1. Blaženo smrt in 2. pomoč.

B. 1. Čudežno je to, da na vse drugo rajše mislimo, na smrt pa radi pozabimo; vendar pa sv. apostol Pavel pravi: *Ljudem je odločeno enkrat umreti, potem pa sodba.* (Hebr. 9, 27.)

Pač imeniten nauk nam dajejo te besede: a) smrt nikomur ne prizanese! Sv. pismo nam pravi, da so nekateri ljudje živeli čudovito dolgo: po sto let, pet sto let, sedem sto let, in sv. Duh je tem orjakom vsem zaporedoma zapisati dal pristavek: «In umrl je.» *In vseh dni Kajnanovih je bilo devetsto in deset let in je umrl.* (I. Mojz. 5, 14.) Tudi legenda opisuje stare ljudi, ki so učakali po

sto in še več let, pa so vendar-le vsi pomrli. Umrl je preslavni kralj Salomon na zlatem prestolu, kakor ubožen berač Lazar na gnojšču; ker smrt slehrnega najde in pokosi. Pa ona je b) negotova, nihče ne vé za njo, in pride kakor tat ravno takrat, ko najmanj mislimo nanjo. Sv. Simeon je vedel za smrt, ker Bog sam mu je bil naznanil, da ne bo videl smrti, dokler ne vidi Gospoda Kristusa. In sicer zato, ker ta človek je bil pravičen, bogaboječ in je čakal oveseljenja Izraelovega, in sv. Duh je bil v njem. To milost so pa le redki svetniki imeli, mi pa se ne smemo zanašati. Zato nas ljubi Jezus tako prijazno opominja skrbeti za blaženo smrt, govoreč: *Tudi vi bodite pripravljeni, ker ob uri, ko se vam ne zdi, bo prišel Sin človekov.* (Luk. 12, 40.)

Res, enega smrt doleti na stezi, družega v postelji, tretjega za mizo, ko se nam ne zdi. Dne 15. oktobra 1893. je nemila smrt pokosila v Š. gospoda dekana ravno med sv. obhajilom, ko so služili sv. mašo za svoje ljubljene tarnike! Dne 19. oktobra 1893. je grozovitna smrt zgrabila mladega moža, ki si je svojo mlado nevesto četrty dan po gostiji peljal domov: vlak ga je pri Mariboru povozil v temni noči. Kako dobro torej je za nas, ako vedno pazimo in na uho vlečemo, kje in kod bi utegnila blede smrt črez nas pasti; kako zveličalno je, če ubogamo ljubega Jezusa, ki nas uči za blaženo smrt skrbeti, govoreč: *Vaše ledje naj bo prepasano in svetilnice goreče v vaših rokah.* (Luk. 12, 35.)

c) Take goreče svetilnice nam sv. katoliška cerkev danes daje v roke: blagoslovljene sveče, katere si prižgemo med obhodom, pri sv. evangeliju in od povzdigovanja do sv. obhajila. Pa tudi ob uri naše smrti nam bodo te sveče goreče v roko vtisnili. One kažejo na blaženo smrt, ker goreča sveča prvič pomeni: sveto vero, ki je podloga našega zveličanja, kajti brez vere ni mogoče Bogu dopasti, uči sv. apostol Pavel. Kdor ima to božjo lučico v srcu ob svoji smrti, njegova smrt bo blažena ali zveličalna. *Kdor veruje, bo zveličan*, pravi Jezus sam. (Mark. 16, 16.) Goreča sveča pomeni drugič: Jezusa, ki je luč sveta, za razsvetljenje nevernikov. Kdor pa ima ob svoji ločitvi Jezusa pri sebi, njemu se pač nič ni treba bati, ker on ga skozi temna vrata grozne smrti varno pelja v nebeško veselje. Tako Jezus sam zagotavlja, govoreč: *Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.* (Jan. 8, 12.) Saj goreča sveča v roki umirajočega pomeni tretjič: nebeško luč, ki je cilj blažene smrti ter središče vse večne slave in rajskega veselja. Kakor je to v zamaknjenju gledal sveti apostol Janez, ko piše: *In mesto ne potrebuje solnce ne lune, da*

bi svetila v njem; ker veličastvo božje ga razsvetljuje in njegova svetilnica je Jagnje. (Raz. 21, 23.) Taka smrt, ki nas iz te solzne doline preseli v nebeško večno luč, je resnično blažena, srečna in vesela! Kdo bi si je ne želel s starčkom Simeonom, govoreč: *Zdaj pustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru; ker so videle moje oči tvoje zveličanje.* (Luk. 2, 29—30.)

Do blažene in srečne smrti pa brez posebne pomoči ne moremo dospeti; zato vam še v drugem delu govorim in naznamim:

2. P o m o č blažene smrti. — O da! vaše srce že čuti, koga imam v mislih, ko omenjam pomoč srečne smrti. Na koga drugega bi le mislili, kakor nate, Marija svečenska! Ti si naša tolažba v bridkih urah našega življenja, si pa tudi le ti edina pomoč ob naši smrti. — Po vsi pravici torej danes Mariji primerno prepevamo: *«Ko homo vzeli v roke luč — Pridi Marija na pomoč.»*

Človek je rahla stvar, potrebuje veliko pomoči, posebno smo je potrebni ob naši smrti, ker takrat nas ne tolaži: a) ne naše premoženje. Sicer še nekateri zaupajo na svoje blago tudi ob smrti; bogatin neumni še šteje in pregleduje svoje nabrane križevce, še ogleduje svoje posestvo, ki mu pa dela le temvečjo žalost, ko vidi, da mu nič ne more pomagati, nič več zdravja prinesiti. Veliki bogataš, kralj Ecehija, se je kaj bridko jokal na svoji boleštni postelji, ko mu je Bog naznanil smrtno uro. (Iz. 38, 3.) Ves svet ne more tolažbe dati umirajočemu! Zato preljubi Jezus takim in nam prelepo pravi: *Kaj bo namreč človeku pomagalo, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kakšno zamembo bo človek dal za svojo dušo?* (Mark. 8, 36—37.) Namesto obširnega sveta odpira se nam le ozek grob; vanj pa ponesemo šest desek in dve capi! In z Jobom trpinom bomo tudi mi zdihovali: *Grob je moja hiša in v temi sem postljal svojo posteljo. Trohnobi sem rekel: Moj oče si; in črvom: Moja mati in moja sestra sta! Kje je tedaj zdaj moje upanje in kdo gleda mojo potrpežljivost? Vse moje pojde v najglobokejši brezen; ali meniš, da bom vsaj tam imel počitek?* (Job. 17, 13—16.)

β) Tudi tolažba prijateljev drugič je puhla ali slaba. Navadno vas posvetni prijatelji le radi imajo, dokler ste srečni, zdravi, rudeči. Ko pride nesreča, bolezen ali celo smrt — nič več ne marajo za vas posvetni tovariši, in ako bi vas še kateri obiskal, vam bi nobene tolažbe ali pomoči ob smrti prinesiti ne mogel. Na smrt bolnega Joba so sicer njegovi prijatelji prišli obiskat, pa so se obnašali tako nerodno, surovo in razžaljivo, da so bolniku še sitnobo in težavo delali, ne pa, da bi mu bili prinesli tolažbo in pomoč

zoper smrtne bolečine. (Job. 18, 1—21.) In za smrt bolni Job pa je odgovoril in rekel: Kako dolgo še žalite mojo dušo in me tarete z besedami? Glej! desetkrat ste me zasramovali in ni vas sram, me zatirati. In če sem tudi neveden, bo z menoj moja nevednost. Vi pa se zoper mene vzdigujete in mi mojo sramoto očitavate.» (Job. 19, 1—5).

γ) Ali je tedaj ljubi Bog pozabil bolnike, ali je zapustil umirajoče, če jim ne blago, ne prijatelji ne morejo tolažbe in pomoči dati? Bog skrbi za vse ljudi: najbolj pa še za bolnike in umirajoče; zato je ravno njim oskrbel najboljšo tolažbo in največjo pomoč. In ta je tretjič: Marija Devica! Ali ste pazili pri današnjem sv. evangeliju, ko sv. evangelist Luka piše, da je Marija Jezusa prinesla v svetišče, da ga je vzel starček Simeon v naročje in Boga hvalil govoreč: «Zdaj pustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru; ker so videle moje oči tvoje zveličanje.» (Luk. 2, 29—30.) Pomoč vesele in blažene smrti starčka Simeona je bila le Marija z Jezuškom. Tako je še tudi zdaj in bo vsak čas Marija edina pomoč za blaženo ali srečno smrt, in sicer prvič: pobožnim. Čista, v sv. pismu spričana resnica je, da Marija posebno skrbi za pobožne ljudi in jim svojo pomoč skazuje v življenja nadlogah. Ravno tako gotovo pa je tudi, da Marija svojih otrok ob smrtni uri ne pusti brez pomoči, temveč jim mnogokrat vidljivo pride v tolažbo, kakor nas uči naslednja prikazen:

Sv. Janez, opat iz Parme, leži na smrt bolan, ter vsak trenutek čaka ločitve. Ob času obeda reče duhovnikoma, strežnikoma, naj gresta obedovat. Na povelje očetovo ubogata; pa ne da bi šla k obedu, postojita pred celico, da bi bila brž na postrežbo, če bi bolnik zakričal. Tukaj slišita veseli razgovor, duhata prijetno dišavo in vidita čudežno luč v celici bolnikov. Zato ga prosita za pojasnilo te zgodbe, in bolnik jima reče: Moja ljuba Gospa, katero sem častil vse svoje žive dni, Marija z drugimi devicami se mi je prikazala ter povedala, da bom skoro umrl. Pokličite mi vse brate, naj mi izprosijo božje usmiljenje ob smrtni uri. Nato bolnik zopet zavžije sv. popotnico ter med molitvami in solzami obilnega ljudstva izroči svojo dušo Mariji Devici. (Liebfr. 412, VIII.) Tako je tudi ta mož na Marijino pomoč imel blaženo smrt, ko je mogel reči: «Zdaj pustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru; ker so videle moje oči tvoje zveličanje.»

Ne obupaj, grešnik, pri teh besedah; Marija ima tudi za tvojo smrt najboljšo pomoč. Da je drugič Marija res tudi še grešnikom pomoč srečne in blažene smrti, nam med obilnimi zgodbami vsakdanjega življenja spričuje naslednji čudežni zgled.

Zastonj se trudijo gospod župnik v Brabantu nekega starega, na smrt bolnega moža za spoved in sv. obhajilo nagovoriti. Enako se trudijo tudi domačini, znanci in prijatelji, pa vse je prazno. Bolnik jim vsem obupno odgovarja: «Nečem in ne morem se spovedati!» Eden prijateljev ga prosi, naj vendar sprejme škapulir, menda se ga bo tako Marija usmilila. In res, niso bili še obredi dokončani, kar se čuti bolnik mogočno ginjenega, ter vpije: «Spovedal bi se rad; spovedati se hočem vseh svojih storjenih grehov, s katerimi sem ljubega Boga razžalil. Pokličite mi brž spovednika! O duhovni oče! poslušajte mojo spoved.» Ko pa je v veliki žalosti opravil svojo spoved in goreče prejel sv. popotnico, je milo v Gospodu zaspal. (Liebfr. 339, 9.)

C. Tako tedaj, ljubi moji, mladi in stari, ki danes sveče v roki držite in jih bodele nekdaž umirajoči zopet vzeli v hladno roko! O blaženi smrti sem vam danes govoril in pokazal, da nam jo ljuba Marija Svečenska pri Bogu oskrbi. Priporočimo se torej že danes Mariji Devici za zdatno pomoč ob naši smrtni uri: «Ko homo vzeli v roko luč — Pridi Marija na pomoč!» Prosimo ljubo svečensko Mater božjo z besedami sv. Avgušтина: *Sancta Maria! succurre miseris — Sveta Marija! pomagaj revežem, podpiraj žalostne, okrepčaj objokane, prosi za ljudstvo, priteci duhovnikom, pristopi pobožnemu ženskemu spolu, naj čutijo vsi tvojo pomoč, katerikoli slavijo tvoj blaženi spomin: očiščevanja.* (Brev. suffrag.) Amen.

Simon Gaberc.

Tretja predpepelnična nedelja.

Pot do nebes in v nebesa.

Prišel je Sin človekov iskat in izve-
ličat, kar je bilo zgubljenega.

Luk. 19, 10.

Ako hodi popotnik po onih temnih prostorih, ki se pod zemljo na vse strani raztezajo okrog mesta Rima, in kjer so kristijani prvih stoletij pokopavali svoje mrtve in se ob času preganjanja shajali k službi božji — zagleda na stenah razven drugih podob na več krajih tudi podobo Gospoda Jezusa, ki nosi ovco na ramah. Znana je tudi nam ta podoba — Jezus z ovco na rami je podoba dobrega pastirja. Kaj posebnega je to, da so že kristijani tistih prvih časov tako radi Jezusa slikali v podobi dobrega pastirja. Lepa in ganljiva je ta podoba: Jezus vso čedo, vseh 99 ovac po-

pusti in hiti za zgubljenega ter jo išče, in ko jo najde, jo na svoje rame naloži in nese nazaj v svoj hlev in se veseli, da je našel, kar je bilo zgubljenega. S to podobo je naznanjena poglavitna delavnost Jezusa Kristusa — saj že sv. pismo pravi o njem, da je *prišel Sin človekov iskat in zveličati, kar je bilo zgubljenega*.

Ves čas svojega očitnega delovanja na zemlji je le v to porabil, da bi iskal in zveličal, kar je bilo zgubljenega. Ko je stopil v hišo Caheja, grešnika, je bil njegov namen, iz grešnika narediti otroka pravice; ko se je ves utrujen pri Jakopovem studentu pogovarjal s Samarijanko, bil je njegov namen najti, kar je bilo zgubljenega — na pravo pot spraviti zgubljenega dušo; ko je očitne grešnike sprejemal in z njimi pri mizi sedel, je imel namen, z Bogom spraviti, kar je bilo zapustilo Boga; ko je vso judovsko deželo prehodil, povsod učil in čudeže delal, je zopet bil njegov namen, iskati in zveličati, kar je bilo zgubljenega; ko je svoje apostelje poslal križem sveta in jim ukazal sv. evangelij oznanovati vsem národom, je to storil, da bi čedalje več zgubljenih ovac pridobil nebeškemu hlevu. — In kadar Jezus po svojem vidnem namestniku na zemlji, po rimskem papežu, odpustke deli, zopet to dela kot dobri pastir, ki bi tudi po tem potu milosti rad našel, kar je zgubljenega. In ko nevesta Kristusova, sv. katoliška cerkev, te dni na raznih krajih napravlja izredne pobožnosti ter kliče vernike pred izpostavljeno sv. rešnje Telo, vabeč jih k prejemanju svetih zakramentov, dela to v imenu dobrega Pastirja, ki tudi po tem potu išče zgubljenih ovčic.

Kako nas je pa Jezus, dobri Pastir, izveličal? Zlasti s tem, da nam je pokazal pravo pot do nebes in nas postavil na to pot, ki vodi k zveličanju — in da nam je izročil ključe, imenitne ključe tri, s katerimi si moremo odpreti nebeška vrata. In o tem potu do zveličanja, na kateri nas je postavil dobri pastir, in o imenitnih treh ključih do nebeških vrat vam bom danes govoril. — Ti pa, gospod Zveličar, ki nas v presv. zakramentu bivajoč danes k sebi vabiš, dodeli nam, da v srcu ohranimo, kar bomo premišljevali in po tem ravnamo, kar bomo slišali.

I. Kdor hoče kam priti, mora dobro poznati pot do tistega kraja; kdor hoče v nebesa priti, mora pot do nebes dobro poznati. Ljudje pa so pred Kristusom zgrešili, zgubili pot do nebes, ker so živeli v veliki temi. Več ko je namreč prišlo greha na svet, bolj je temnela luč svete vere in hujša in hujša je nastajala tema, tako, da

že prerok Izaija milo toži: *Glej, tema zakriva zemljo in mrak ljudstva.* Ljudje niso več spoznali ne Boga ne svojega namena, za katerega so vstvarjeni; podobni so bili popotniku v temni noči, ki ne vidi pota in zaide. — Prišel pa je Jezus, Sin božji, in nam prinesel iz nebes luč sv. vere, rekoč: *Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.* Ta čeznatorna, od dobrega Pastirja prinesena luč je sveta katoliška vera. Ta je oči odprla svetu, da so spoznali pot do Boga — to torej je prava pot do nebes, naša sv. katoliška vera. — Če je pa sv. vera pot do nebes, moramo najprej to pot dobro spoznati. Prizadevati si moramo, da nam bodo dobro znane vsaj imenitnejše resnice naše sv. vere, treba se je pridno učiti vsega, kar nam sv. cerkev zapoveduje verovati in spolnovati. Kako boš sicer mogel hoditi po pravem potu, če ga dobro ne poznaš? Marsikdo je v posvetnih rečeh zelo najden, veliko se uči, veliko bere, veliko vé, ali kar je najimenitnejše, tega najmanj vé — krščanskega nauka najmanj zná. Celó duše, ki rade molijo, ki se rade udeležujejo božje službe in se morda prištevajo pobožnim, celó take so velikokrat kaj slabo slabo podučene v krščanskem nauku. Ne, to ni prav. Resnice sv. vere so najimenitnejše resnice, krščanski nauk je najpotrebnejša učenost. Kdor tega sv. znanja nima, je podoben človeku, ki urno dirja po kakem potu, pa sam ne vé, kam tako hiti.

Kdor hoče kam priti, njemu tudi to ni dosti, da pozná pot, ampak mora po znanem potu tudi res hoditi, sicer ne pride nikoli na zaželeni kraj. — Ako hočemo v nebesa priti, še ni dosti pot poznati, ampak moramo po tem potu tudi hoditi, to je: ne zadostuje, da smo sploh katoliški kristijani po imenu, tudi ne, da so nam resnice sv. vere znane, ampak je tudi treba po sv. veri živeti, sicer smo podobni popotniku v temni noči, ki sicer nosi svetilnico v svoji roki, a v nji nima nikakoršne luči. Tako ne vidi naprej in ne more naprej. Svojo sv. vero moramo torej v dejanju kazati, po sv. veri moramo živeti, zapovedi božje in cerkvene moramo spolnovati, sicer bi nam veljale besede sv. pisma: *Tisti hlapec, kateri voljo svojega gospodarja vé in pozná, pa ne stori po volji njegovi, bo zelo tepen.*

Ni torej dosti, da se imenuješ katoliškega kristijana, tudi še ne zadostuje, ako ob nedeljah in praznikih prideš k sveti maši, ampak imeti moraš živo vero, vse zapovedi Jezusove moraš spolnovati — v vseh rečeh moraš po veri živeti, v čednostih in dobrih delih moraš rasti in napredovati . . ., to se pravi, po pravem potu

hoditi proti nebesom. Kdor samo govori ali zdihuje: Gospod, Gospod! ne pojde v nebeško kraljestvo, ampak le oni, ki stori voljo nebeškega Očeta, tisti pojde v nebeško kraljestvo.

Ko je Jezus na Oljski gori odšel v nebesa, so stali učenci njegovi še dolgo na tistem kraju; kar se jim prikažeta dva angela v belih oblačilih in pravita: «Možje, kaj stojite tu in gledate v nebo?» Tako bi smeli vprašati tudi vse tiste kristijane, ki nosijo le ime kristijanov, pa so s tem zadovoljni in po veri ne živé. Ti bi sicer radi prišli v nebesa, a nočejo ničesar storiti za nebesa. «Kaj stojite tu in gledate v nebó?» bi jim smeli reči. Ne stati, ampak hoditi, hoditi je treba proti nebesom. Dobro se podučite v svetih resnicah in jih spolnujte v življenju. Greha se varujte, vse zapovedi spolnujte, več in več čednosti in dobrih del si pridobite, to se pravi ne le na potu v nebesa biti, ampak tudi po potu v nebesa hoditi. In zakaj bi tudi ne hodili čvrsto po tem potu, saj se nam ni bati, da bi ne mogli priti do nebes, kajti dobri Pastir nam ni le pokazal pota v nebesa, ampak nam je tudi izročil imenitne ključe, tri ključe, s katerimi si tudi odpreti moremo sveta nebesa!

II. 1. Prvi in najimenitnejši ključ do sv. nebes nam je kri Kristusova, katera nas v zakramentu presv. rešnjega Telesa krepča in potrjuje. Ta imenitni ključ je Jezus sam podal sv. Petru, da bi se ga posluževal nam vsem v zveličanje. Rekel mu je: *Dal ti bom ključe nebeškega kraljestva, kar boš zavezal na zemlji . . .* In vsem apostelnom skupaj je ta nebeški ključ izročil dobri Pastir, ko jim je rekel: *Katerim boste grehe odpustili, so jim odpušteni.* — *Nič nečistega ne sme v nebesa*, pravi sv. pismo; torej moramo vso nečistost, vso nesnago, vse madeže odpraviti iz svoje duše, da moremo priti v nebesa. To očiščenje izvrši Kri Kristusova, ki nas opere dušnih madežev v zakramentu sv. pokore. Dobra spoved je res zlat ključ, ki nam odpre nebeška vrata. Kakor hitro namestnik božji v spovednici izgovori besede: *Jaz te odvežem . . .*, takoj odpade tista ključavnica, ki bi bila brez spovedi za večne čase ti zaprla nebeška vrata. O čudo usmiljenja božjega!

In kar prične Kri Kristusova v zakramentu sv. pokore, to izgotovi v vredno prejetem zakramentu presv. rešnjega Telesa, v katerem se pristrčno sklenemo z Jezusom, se udeležimo njegovega zaslužnja in se poživimo za večno življenje. Blagor vsem, ki se pogostno in vredno pokrepčajo s krvjo Kristusovo v zakramentu presv. rešnjega Telesa, in ki tudi poslednjo uro sv. obhajilo kot

popotnico v večnost prejmo in srečno umro v objemi Jezusovi. — Kri Kristusova jim postane ključ do nebeških vrat, katera jim Kristus veselo odpre!

O sv. Magdaleni Paciški beremo, da je videla nekda v duhu, kako je kri Kristusova iz njegovih sv. ran kapala na njene duhovne sestre, ko so se spovedovale, in ko je sv. kapljica padla na katero, koj ji je srce oprala in jo napolnila z milostmi. To videti je nalušeno klicala: «Tudi meni, o Gospod, tudi meni!»

Danes se jih je ali se jih še bo zavoljo odpustkov mnogo izmed vas poslužilo tega imenitnega nebeškega ključa, krvi Kristusove, ter se bodo v dobri spovedi oprali, se osnažili dušnih madežev in se potrdili in pokrepčali v zakramentu presv. rešnjega Telesa. Toda tudi sicer, ob drugih časih se poslužujte teh dveh sv. zakramentov. O, naj bi vendar nihče samo o veliki noči ne pristopal k tej dušni kopeli, ampak vselej, kadar mu je kaj večjega, hujšega na vesti, naj se posluži teh studencev neskončne milosti božje, zato, da si vedno v božji milosti in da nisi nikoli brez ključa, ki ti odpre vrata nebeška.

2. Drugi ključ, močni ključ, ki tako rekoč siloma odpre nebeška vrata, je pobožna molitev. S tem ključem sebi in drugim odpiramo nebesa. *Molitev pravičnega oblake predere.* Sveti Krizostom pravi: *Brez molitve je človek podoben mestu, ki nima obzidja, nič orožja, nič vojakov in ga torej lahko oropa vsak sovražnik. Človek pa, ki rad in pobožno moli, je podoben trdnjavi, katero tudi najmočnejši sovražnik ne more premagati.* Sv. Alfonz Ligvorijan se vpraša: *Kdo bo torej prišel v nebesa?* In odgovori: *Kdor moli!* In sv. Tomaž: *Noben grešnik naj ne misli, da se bo mogel spreobrniti, ako ne moli.* In če se je že spreobrnil, in mu je Bog že odpustil grehe, naj nikar ne misli, da se bo mogel v dobrem ohraniti, ali da bo mogel rasti v dobrem, ako prav pridno in pobožno ne moli. Ako molitev zanemari, hitro pravo pot zgreši in zopet zaide v pregreho.

A o tem smo vsi prepričani, da je molitev sploh potrebna človeku; imenitnejše je vprašanje, če nam molitev res odpre nebesa? Tudi nad tem ne moremo in ne smemo dvomiti, ako pomislimo, kar Jezus pravi: *Prositi in se vam bo dalo. Resnično vam povem, ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal!* Kdo tako govori? Ali ne Jezus sam, ki more vse dati, kar obljubi? On nam tako rekoč prisega, da bomo prejeli, kar bomo prosili v njegovem imenu. Bi nam li svetih nebes ne dal, ako ga pobožno zanje pro-

simo? Njegovi besedi moramo verjeti, saj pravi: *Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede ne bodo prešle.*

O sveti Koleti je brati, da je ta sv. devica šla nekega dne v cerkev, in da se je hotel neki razuzdanec in hudobnež norčevati z njo. Vstopi se prednjo in ji smeje reče: «Ako ste res tako sveti in pobožni, kakor pravijo, pa še mene spremenite v svetega in pobožnega človeka.» Sv. Koleti se je smilil brezbožnež, zato svetnica oči in roke povzdigne proti nebu ter glasno in slovesno moli: «Bog, ki vse moreš, prosim te ponižno, skaži svojo moč tudi nad tem grešnikom in prestvari ga v svojega zvestega služabnika.» In glej, nagajivec kar utihne, molčé se zgubi, ves potrt je v srcu — gre, svoje grehe obžaluje in začne prav pobožno živeti.

Tukaj v zgledu vidiš, da je pobožna molitev res mogočen ključ, s katerim moremo sebi in drugim odpirati nebeška vrata.

O, da bi kristijani bolj spoznali imenitnost tega nebeškega ključa, koliko bolje bi bilo zanje! Vse drugače bi bilo v marsikateri hiši, ko bi bil gospodar mož molitve — koliko sprijenih sinov, sprijenih hčerâ bi bilo že popustilo pot pregrehe, ko bi njih mati bila podobna sv. Moniki, ki je 18 let goreče molila za spreobrnjenje svojega edinega sina in mu je tudi res izprosila spreobrnjenje in svetost življenja. Koliko manj bi se jih dalo zapeljati hudobnemu svetu, koliko manj bi jih padlo v greh, koliko milijonov manj bi jih bilo pogubljenih, da bi vedeli ceniti in prav rabiti nebeški ključ molitve.

Mojzes, stari Mojzes je na gori roke kvišku povzdigal k molitvi, v dolini spodaj pa je njegovo ljudstvo vojskovalo se s sovražniki. Dokler roke kvišku drži, zmagujejo njegovi ljudje, — ko mu roke opešajo, začnó sovražniki premagovati — in Mojzes kliče može na pomoč, naj mu podpirajo roke.

Glej, ljubi kristijan, tako je še dandanes. Dokler ti moliš, rad moliš, pobožno moliš, tako dolgo zmaguješ zoper sovražnike svoje duše. Če opuščaš molitev, tedaj sam od sebe vržeš najboljše orožje. Ako hočeš zmagovati na zemlji in v nebesa priti, moli in rad moli, veliko in pobožno moli, ker mogočen ključ do nebes je molitev. Sam Bog nam ga je dal v roke. Pridno ga rabimo.

3. Tretji ključ, zlati ključ nebeški so dobra dela. Kaj so dobra dela? Vse, karkoli storiš v milosti božji in iz ljubezni do Boga, vse to je dobro delo. Kdor bližnjemu, naj si je v dušnih ali telesnih potrebah, rad ter zavoljo Boga pomaga, temu hoče tudi Bog deliti milosti, da more prav živeti, srečno umreti in v sv. nebesa priti. Bog takim reče: *Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta.*

Resnično vam povem, kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Dobra dela so torej res ključ do nebes. — Sv. Martin je v hudi zimi strganemu beraču podaril le polovico svojega plašča, in kako bogato mu je Bog poplačal ta kos plašča! Storil je Bog, da je Martin postal kristijan, da je postal duhovnik, škof — še več, da je postal imeniten svetnik! Glejte, res božje plačilo: za kos plašča je dobil nebesa!

Najimenoitnejša dobra dela so res molitev, post, miloščina ter vsa telesna in dušna dela usmiljenja. Bog pa je tudi zadovoljen, če ti v svojem stanu vse dolžnosti spolnuješ v milosti božji ter v čast božjo; tudi zvesto opravljanje najnavadnejših del more biti zate ključ do sv. nebes. Bog hoče, da si kmet s svojim plugom, kovač s svojim kladivom, krojač s svojo šivanko, bolnik s svojo boleznijo, zdravi s svojim zdravjem zasluži nebesa. Saj ste menda že slišali o onem ubogem krojaču, ki je šival v nekem samostanu. Zvesto in pridno je delal. Na smrtni postelji je prosil, naj mu dajo v roko šivanko, s katero je šival, in naj mu jo položé tudi v grob. Visoko vzdigne šivanko, rekoč: «Poglejte jo, zanašam se, da mi bo ona ključ do nebes; ker kolikorkrat sem ž njo vbodel, sem vedno to storil v čast božjo!

Slišali smo torej, da je Kristus kot dobri Pastir prišel na svet, ne pogubljat, ampak iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Pot do nebes nam je pokazal — svojo sveto vero — in tudi imenitne tri ključe nam je dal na pot, da si ž njimi nebesa odpremo: Kri Kristusovo, s katero se grehov operemo v zakramentu svete pokore in s katero se poživimo v sv. obhajilu — pobožno molitev — pa dobra dela. Kaj je torej še treba, da pridemo k dobremu Pastirju? — Sestra sv. Tomaža Akvina je vprašala svojega brata, kaj naj bi storila, da srečno v nebesa pride? Sv. Tomaž jej odgovori: «Samo tega je treba, da v resnici hočeš; ako le trdno hočeš, se boš izveličala.» — To velja tudi nam. Pot v nebesa poznamo, ključe nebeške imamo. Vse je pripravljeno, samo da hočemo. Reci in skleni tedaj vsakdo danes in vsak dan pozneje: *h o č e m , h o č e m* — nebesa morajo biti moja. Ne smem se pogubiti, ker Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega! Amen.

A. Z.

Prva postna nedelja.

I. Boj zoper skušnjave.

Tisti čas je bil Jezus od Duha peljan
v puščavo, da je bil od hudobnega duha
skušan. Mat. 4, 1.

Potihnil je za nekoliko časa šum in hrup posvetnega razveseljevanja, napočil je zveličalni čas pokore. Zares imeniten čas za vsacega kristijana: za pravičnega, da se z nova okrepča v premišljevanju večnih resnic in trpljenja Zveličarjevega ter se tako vedno bolj utrdi v krščanski kreposti; za grešnika pa, da se zbudi iz grešnega spanja, da se otrese praznih sanj pregrešne poželjivosti, da obleče zopet obleko milosti božje, da se z nova oboroži s škitom sv. vere, da pogumno nastopi pot pokore, katera edina ga more pripeljati do večnega zveličanja. Namen torej štiridesedanskemu postu je, privedi slabe na pot krepostnega krščanskega življenja, dobre pa na tem potu ohraniti. Za vse te pa je potrebna ena reč, ta je boj, boj zoper skušnjave, katere zapeljujejo pravičnega s pravega pota, grešnika pa zadržujejo, da bi nastopil to pot. Zato nam skrbna mati, sv. Cerkev, že prvo nedeljo v postu predstavlja našega Zveličarja v puščavi, kako se on bori zoper trojno skušnjavo in slednjič srečno zmaga. *Jezus je bil od Duha peljan v puščavo, da je bil od hudobnega duha skušan.* Trikrat je skušal satan Jezusa v greh zapeljati, trikrat ga je Jezus slavno zmagal in slednjič v beg zapodil, rekoč: *Poberi se, satan; zakaj zapisano je: moli Gospoda svojega Boga, in njemu samemu služi!* — Predragi mi kristijani, kdo izmed nas bi si upal trditi, da nima skušnjav? Mar ne pravi že apostelj sv. Pavel: *Vsi, ki hočejo pobožno v Kristusu živeti, bodo trpeli preganjanje*, t. j., se bodo morali boriti zoper trojnega nasprotnika svojega zveličanja, namreč meseno poželjivost, zapeljivi svet in hudobnega duha? Ali ni tudi Kristus sam zatrjeval, da *nebeško kraljestvo trpi silo, in le silni ga potegnejo na-se?* — Brez skušnjav torej ne more nikdo živeti, kdor hoče doseči svoj večni namen. To tedaj je jasno, da se je nam bojevati zoper skušnjave, pa to ni še vse; kakor nič ne koristi vojaku v vojski, ako se le nekoliko časa brani proti sovražniku, potem se pa uda, tako tudi nič ne koristi kristijanu, ako se le nekoliko časa bori zoper skušnjave, potem pa odjenja; marveč kar je pri tem boju neizogibno potrebno, to je končna zmaga:

zakaj le *kdor se bo postavno boril* (t. j. kdor bo skušnjava resnično zmagal), *ta bo venčan*, pravi sv. Pavel. Kako pa naj se borimo proti skušnjavam, da jih zmagamo? Po vzgledu Jezusa Kristusa! On nas uči: 1. Kako se nam je treba na boj zoper skušnjava pripravljati; 2. kako se nam je v tem boju ponašati; 3. kaj nas mora nagibati, da v tem boju ostanemo stanovitni?

To, predragi v Gospodu, hočemo danes premišljevat sebi v duševno korist. V imenu Jezusa in Marije!

1. *Sin moj, kedar stopiš v službo božjo, pripravi dušo svojo na skušnjava*, govori knjiga Modrosti; torej je treba priprave za vojsko. Kaj neki bi mogli pričakovati od vojakov, katere bi vladar še-le v zadnjem trenutku, ko je že vojska napovedana, brzo skupaj zbobnal, ne da bi se bili prej kaj vežbali v orožji, pa bi morali iti skusit se s silnim in izurjenim nasprotnikom? Vsak pameten človek bi moral priznati, da taki vojaki niso za vojsko. Zato vidimo, kako se v času mira pridno vežbajo vojaki, da kedar prihrumi sovražnik, jih najde pripravljene za boj. Ti vojaki morajo zapustiti domačo hišo in opravila ter živeti tri do štiri leta po vojašnicah, da se privadijo strogemu redu, brezpogojni pokorščini in da se izurijo v rabi vsakovrstnega orožja; potem še-le so sposobni za vojsko. — Kristijan moj, tudi ti si vojak, vojak Kristusov, namenjen za vojsko zoper silno močnega in jako premetenega sovražnika; tebi se tu ni boriti zoper sovražnika časnega premoženja ali telesnega življenja, ampak zoper sovražnika neumrljive duše! Ako je torej navadnemu vojaku potrebno vežbanje prej nego gre v vojsko zoper sebi enacega človeka, ki ima tudi enako orožje kakor on, koliko več potrebna mora biti za-te, o kristijan, priprava za boj proti sovražniku tvoje duše, proti duhovom teme! Kakšna mora biti ta priprava?

a) Po vzgledu Jezusovem iti je tudi nam v samoto. Zvesti služabniki božji, ki so skušali v vsem posnemati svojega Zveličarja, so se vedno tako pripravljali na boj zoper skušnjava. Tako je šel sv. Ignacij Loj. v samoto ter se tam pripravljat za imenitno delo, za težki boj zoper popačenost sveta; in tako več ali manj vsi drugi svetniki in svetnice, kedarkoli so imeli dovršiti kako imenitno delo, pri katerem so imeli vedno mnogo nasprotnikov, odtegnili so se za nekoliko časa zunanjemu svetu v samoto ter

tam zajemali moč za prihodnji boj. Res, da nam to ni vedno mogoče, da bi se telesno ločili od ostalega sveta, vendar pa se nam vsaj za kratek čas mnogokrat ponudi taka priložnost: ob Bogu posvečenih dnevih doma ali v hiši božji; na večer, ko smo dopolnili svoja vsakdanja opravila; v ponočnih urah, ako nam spanec neče oči zatisniti; v času bolezni, ko moramo cele dneve sami biti doma. Glejte, tu je čas, da se znebimo posvetnih skrbij, da se pogovarjamo z Bogom v molitvi, da beremo pobožne knjige, da premišljujemo svoje življenje, svoje slabosti, svoje grehe. Koliko drazega časa se porabi za posvetne zadeve, koliko se ga potratí z nepotrebnim govorjenjem, koliko, da se pretresajo in presojujejo malenkostne napake družih ljudij; za svoje grehe pa kristijan nima časa, da bi jih premišljeval! — Ako nam pa tudi ni lahko mogoče telesno se odstraniti v samoto, moramo tembolj skrbeti za duševno samoto s tem, da varujemo svoje zunanje počutke, da se po njih nič hudobnega ne ukrade v naše srce, da so mej delom naše misli pri Bogu, kratko, da ohranimo svoje srce prosto vsega, kar bi nam utegnilo škoditi na duši.

b) V takej samoti pa moramo po vzgledu Jezusovem postiti se in pobožno moliti. Postiti se pa se ne pravi samo pri-trgati si jedi in pijače, ker to je sicer tudi potrebno, vendar ni vselej lahko mogoče; postimo pa se tudi, ako se zdržimo posvetnega veselja; postimo se z očmi, da ne pasemo ž njimi radovednosti, z ušesi, da ne poslušamo nepotrebnega, tem manj pregrešnega govorjenja, z jezikom, da govorimo le, kar je pametno in potrebno; s srcem, da odstranimo iz njega vse nepotrebne posvetne skrbi; z voljo, da jo popolnoma podvržemo volji božji in potrpežljivo prenašamo svoje nadloge. — Enako potrebna, kakor post, je molitev, kar spričuje Jezus Kristus, rekoč: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjava*; da pa je samota za molitev sposobna, uči tudi nebeški Zveličar, rekoč: *Kedar hočeš moliti, pojdi v hram in pri zaprtih vratih moli na skrivnem svojega Očeta; in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil*. Ta molitev pa ne sme biti opravljena samo z ustnicami, marveč s srcem in duhom; kar usta govoré, naj srce občuti, na to naj duh misli, potem bo tvoja molitev Bogu prijetna. Ako moliš rožni venec, premišluj skrivnosti življenja in trpljenja Jezusovega in Marijinega; ako si pri sv. maši, domišljuj si, da stojiš na gori Kalvariji ter premišluj Jezusa na križu. Ob nedeljah in praznikih pa prebiraj ali poslušaj branje pobožnih knjig, posebno življenje svetnikov, od katerih se

ti je učiti bogoljubno živeti. Post in molitev sta torej drugi del priprave za boj zoper skušnjave.

c) Tretji del te priprave je v tem, da smo vedno in povsod pripravljeni s sovražnikom se sprijeti; zakaj ni časa ne kraja, kjer bi bili varni pred skušnjavo. Ako si sam, obhajajo te pregrešne misli, zapeljuje te poželjivost mesa; ako si v družbi, si v nevarnosti, da razžališ ali pohujšaš svojega bližnjega; ako si pri delu, pa ti ne gre vse po volji, dviga se ti ogenj jeze; ako si doma, motijo te tvoji domači; ako si na potu, te zadene morda slabo vreme, ki ti ni po volji; ako si zdrav, moraš težko delati in nekaj te napeljuje, da bi godrnjal zoper previdnost božjo, kakor da je ona kriva tvojega truda; ako si pa bolan, ti kmalu vsaka stvar preseda; celo v cerkvi pri službi božji nadlegujejo te posvetne misli in skrbi, ali te pa katera druga stvar moti v pobožnosti. Glej, kristijan, tako nisi nikdar in nikjer varen pred skušnjavami, zato moraš biti vedno in povsod pripravljen na boj; zakaj ravno takrat, ko misliš, da si najbolj varen pred sovražnikom, te iz skritega kraja zavratno napade, zlasti pa v molitvi; to namreč je lastno hudobnemu duhu, da Boga sovraži ter vedno skuša preprečiti njegovo češčenje. Tako, predragi, se je nam pripraviti za boj proti skušnjavam. Poglejmo sedaj, kako se je nam bojevati?

2. Tu velja razločiti trojno bojišče, na katerem se je nam boriti.

a) Prvo bojišče je naš razum, tu se gre za necenljiv zaklad od Boga nam razodete sv. vere. Človeški razum po svoji natori hrepeni po spoznanju resnice; Bog pa je po svoji neskončni modrosti mnogo resnic človeku zakril tako, da jih sedaj ne more popolnoma spoznati, marveč se mora ponižno ukloniti ter priznati, da je vse res, kar je Bog razodel, če tudi on tega razumeti ne more; ali tu se protivi človeku prirojeni napuh, katerega še hudobni duh podpira, češ, da vendar ni vse tako resnično, kakor uči sv. Cerkev, kateri je Bog izročil zaklad sv. resnic; tu se dvigajo dvomi zoper sv. vero. Kako velja premagati te skušnjave? S ponižnostjo in pokornostjo. Kdor hoče visoko leteti, je v nevarnosti, da nizko pade, kakor svoje dni neki Ikaros, o katerem pripoveduje pravljica, da je letel po zraku s pomočjo peruti, katere si je z voskom prilepil na telo; ker pa je hotel visoko leteti, približal se je solncu, vosek se je stajal, in nesrečni Ikaros je telebnil v globočino morja. Enako se je godilo že mnogim

kristijanom, ki so hoteli s svojim pičlim umom premotriti skrivnostne resnice sv. vere, naposled pa so še vero zgubili ter se pogreznili v temno globočino nevere ali krivovere in tako zapravili morda večno srečo sebi in drugim. Zoper take skušnjave torej je potrebna krščanska ponižnost in pokornost, ki nas uči, da radovoljno uklonimo svojo glavo neskončni modrosti božji ter ne preiskujemo globokih skrivnostij, marveč jih trdno verujemo, kakor jih nam verovati zapoveduje sv. Cerkev; zakaj njo je ustanovil Sin božji, njo vlada sv. Duh ter jo uči vso resnico, da se ne more motiti in nikogar v zmoto zapeljati.

b) Drugo bojišče je naše srce, v katerem se dviga jeza, sovraštvo in želja maščevanja. Kako naj se borimo proti tem strastem, da se nam ne vgnjezdijo v srcu? Tu se velja prav moško ponášati: zmagati sam sebe. Zato treba pomisliti, kako malenkostna in ničeva je stvar, ki nas sili k jezi; da, ako se nam je zgodila kaka škoda ali krivica, ni vse to nič v primeri s škodo, katero napravi greh na duši, in s krivico, ki jo mi z grehom storimo Bogu; treba premisliti, da mrtva stvar se ravna vedno po natornih zakonih, ter da je večinoma kriva naša nerodnost, ako nam delo ne gre po volji; pomisliti, da vsaka žival dela le po natornem nagibu, da človek dela po svoji pameti, katera ni pri vseh jednaka, da kar mi spoznamo za pravo, drugi ne spoznajo. Učiti se nam je od Jezusa biti krotkim in ponižnega srca, pa pomisliti tudi, kako velik je naš dolg pri Bogu, ter da, ako hočemo, da nam on odpusti, moramo prej mi iz srca odpustiti vsem, ki so nas razžalili. Tako bomo mogli srečno zmagati in potlačiti dvigajoči se napuh, pogasiti plamen jeze, ki skuša pokončati v nas milost božjo.

c) Tretje bojišče so naši počutki: poželjivost oči in mesa. Tu je radovednost, ki bi rada vse vedela in slišala; neredno poželenje po jedi in pijači; neredno poželenje mesa, ki nas napečuje v nesramen greh; lepota telesa in obleke, ki na-se vleče oči; tu je neredno poželenje po časnem imetju, ki človeka napečuje k mnogim notranjim in zunanjim grehom; tu je tudi pregrešno posvetno veselje, ki vleče človeško srce, češ, da tam najde srečo. Kako velja zmagovati te vrste skušnjave? Preudariti je treba minljivost in ničevost vsega posvetnega, ter da le tam je prava sreča, kjer v srcu kraljuje milost božja in sv. mir; pomisliti treba, da vse stvari je Bog nam dal, da jih po pameti rabimo njemu v čast, sedi v zveličanje, ne pa, da njega ž njimi žalimo in sebe

večno pogubimo. Pomisliti treba tudi, da ako v skušnjavo privolimo, kaj da sledi dovršenemu grehu: pekoča vest, žalost, sramota, večna kazen; nasprotno pa, ako zmagamo, zadovoljnost in mir srca in večna sreča.

Splošno pa je pri vsaki skušnjavi neizogibno potrebna misel na pričujočnost neskončno pravičnega Boga, ki greh sovraži, in ponižna prošnja za pomoč. Angelj varuh, Marija, Jezus, o kristijan, so tvoji pomočniki v boju zoper skušnjavo. En pogled na podobo križanega Zveličarja in misel na njegovo neskončno ljubezen, ki ga je na križ pribila, en pobožen vzdihljaj, s trdnim zaupanjem izgovorjeni imeni Jezus, Marija, vse to more skušnjavca zapoditi, v beg. Pri vsem tem je najbolj potrebna nepremakljiva volja, utrjena po milosti božji. — Ako se pa nahajaš v bližnji priložnosti greha ter ne čutiš v sebi dovolj moči, da bi se krepko v bran postavil, takrat je treba tudi, da bežiš pred sovražnikom; res da z begom ne potareš sovražnika, vendar pa si rešiš življenje duše, milost božjo, in to ti je dovolj. — Tako, predragi v Gospodu, se nam je boriti zoper skušnjave. Kaj pa nas nagiblje, da v tem boju ostanemo stanovitni?

3. a) O slavnem Napoleonu I. se pripoveduje, da so imeli njegovi vojaki toliko zaupanja vanj, da so rekli: ako nas Napoleon pelje v vojsko, ni mogoče, da zgubimo, in v tem slepem zaupanju so šli kakor besni v boj. Kdo, o kristijan, je pa tvoj vojskovodja v boju zoper skušnjavo? Jezus Kristus, Kralj nebes in zemlje! Pod njegovim poveljstvom da bi ne zmagali? On sam nam je dal vzgled, kako je treba s sovražnikom se boriti, on nam pa tudi daje moč v času skušnjave, da jo zmagamo, seveda tako, da sami storimo, kar je v naših močeh, ker drugače bi ne imeli nikakega zasluženja. Jezusov vzgled in njegova pomoč je torej prvi vzrok, ki nas nagiblje, da neustrašeno napademo sovražnika ter se junško z njim borimo, dokler ne zmagamo. Zakaj ta zmaga je gotova.

b) *Pravičen je Bog, ki vas ne bo pustil skušati bolj, kakor zamorete prenašati*, pravi sv. pismo; ako bi pa Bog dopustil, da pride nad nas skušnjava tako velika, da bi je nikakor ne mogli zmagati, potem bi bil Bog krivičen, kar pa je nemogoče; zato pa naj bo skušnjava še tako silna, tako velika ni nikdar, da bi je ne mogli zmagati z božjo pomočjo; te pomoči nam pa dobrotljivi Bog nikdar ne odreče, ako ponižno za-njo prosimo. — Dalje je treba tudi v poštevzeti to, da skušnjava navadno traja malo

časa, in ako se takoj s početka dobro otresemo, skušnjavec zgubi pogum ter nas zapusti; pa da bi trajala tudi en dan, en mesec, eno leto, kaj je to v primeri z večnostjo v peklu, katerega zaslužimo, ako privolimo v greh, in z večnostjo v nebesih, katero nam bo dal Bog, ako zmagamo skušnjava? Torej boj kratek, zmaga gotova; o kristijan, zato nikar ne obupaj!

c) Tretje, kar nas nagiblje k stanovitnosti v tem boju, je skušnjavec sam; ta je hudobni duh, oče laži, najhujši sovražnik večnega Boga in naše duše, torej ne more nikdar imeti z nami dobrega namena, marveč išče vedno le našo večno nesrečo. In takemu sleparju in zapeljivcu naj bi zaupali, njegove lažnjive besede naj bi poslušali, njegovemu potuhnjenemu prilizovanju naj bi sledili, njegovo škodoželjno voljo naj bi mi spolnovali samo zato, da bi on tam v večnosti nad nami hladil svojo brezmejno jezo? Ne, to ne sme biti, da bi sami svojemu sovražniku dali v roko orodje, s katerim naj bi nas potegnil v peklensko brezno! Z vso močjo se mu moramo v bran postaviti, to tembolj, ker nam on čisto nič ne more škodovati na duši, ako mu sami ne dovolimo; res da je zvit in hudoben, res da ima veliko moč, pa vsa ta zvitost, hudobija in moč se mora razbiti ob naši molitvi, srčnosti in stanovitnosti. Dobro vedi, o kristijan, da vse peklerske moči skupaj zbrane niso tako močne, kakor si ti, podpiran od milosti božje! Zato pojdi pogumno v boj, in zmaga bo tvoja!

d) Četrti vzrok, ki nas spodbuja k stanovitnosti v tem boju, je naša korist na tem in onem svetu. V tem boju se utrdi naša krepost, da nas ne more vsaka sapica omajati v dobrem. Po srečno dokončanem boju postane naše srce mirno, kakor postane morje po silnem viharju čisto in gladko; v našo dušo se vlije novo upanje, tolažba, radost, kakoršne ne pozna svet. Naj le vsakdo vpraša samega sebe, kedaj je čutil v srcu oni blaženi mir, ako ne tedaj, ko je srečno prestal boj zoper skušnjava! Tedaj je kakor po hudi nevihti izmed črnih oblakov na nebu tem lepše posijalo solnce milosti božje ter razlilo svoje mile žarke v dušo in telo. — Pa kaj je vsa ta korist v primeri z večno srečo v nebesih, kjer bo v družbi Jezusa, Marije, angeljev in svetnikov neskončno veselje užival tisti, ki bo srečno zmagal vse skušnjave ter ostal zvest do konca po besedah Jezusovih: *Bodi zvest do smrti, in dal ti bom krono življenja!* O kristijan, kakor se ozira mornar sredi bučečih valov na svetilnik v varnem pristanišču ter se trudi na vso moč, da ga prej ko mogoče doseže; tako oziraj

se tudi ti sredi silnih viharjev skušnjav na nebeško domovino in ta pogled naj ti daje pogum, da zmagaš vse zapreke, da v prah poteptaš vse nasprotnike svojega zveličanja ter srečno dospeš v to domovino!

Predragi v Gospodu! premišljevali smo danes boj zoper skušnjave. Da se uspešno borimo, je treba, da se pripravimo v samoti s postom in molitvijo, je treba, da vedno čujemo, ker sovražnik naše duše nikdar ne počiva. V tem boju moramo biti srčni, pa tudi ponižni, v božjo pomoč moramo zaupati, pomisliti na minljivost sedanjosti, na neskončnost večnosti, preudariti, kaj nam prinese greh, kaj zmaga nad skušnjo. Slednjič, o kristijan, spominjaj se vedno, da se bojuješ pod praporom Kralja nebes in zemlje, Jezusa Kristusa, pred katerim imenom se tresejo vse moči peklenške; pomisli, da boj je kratek, zmaga gotova, da je hudobni duh tvoj največji sovražnik ter išče vedno le tvoje škode; pomisli, da je le tvoja časna in večna korist, ako skušnjo zmagaš. — Kristijan, sredi viharnega morja strasti in skušnjav se ziblje čolnič tvojega življenja; mogočno se dvigajo od vseh strani orjaški valovi grozeč te pogrezniti v temno globočino; tudi nebo nad tabo je mnogokrat zakrito s črnimi oblaki, da ne vidiš jasno prave poti; toda obupati nikar! Vihar skušnjav in resni boj zoper nje je tebi potreben in koristen, da se tako utrdiš v dobrem, da se očistiš vsega škodljivega, da si zaslužiš večno plačilo. Brez boja ni zmage, brez zmage ni venca slave. Ako tudi ne vidiš in ne čutiš, nevidno te vendar pelje previdnost božja, ki te varuje in brani pred sovražniki; vanjo zaupaj in ne boš osramoten! Glej, prišel bo trenotek in ta ni daleč, ko bo naenkrat potihnil siloviti vihar skušnjav, ko bo hudobni duh zgubil vso moč do tebe, ko bo nehal zapeljivi svet te skušati, ko bo tvoja duša prosta telesnih spon; tedaj bo zavladal v tebi večni mir, večno veselje, tedaj se boš preselil v družbo svojih bratov in sester, ki so že srečno dokončali ta boj ter uživajo zaslužen plačilo. Bojuj se enako tudi ti, zmaga ti je zagotovljena; sicer pa ti je prihranjena krona večnega življenja, katero ti bo dal pravični Sodnik. Amen. Ivan Slavec.

2. Osebe v bližini križanega Jezusa. — I. Gledalci.

In ljudje so stali (od daleč) in gledali.
Luk. 23, 35.

Največje hudo je greh. In vendar mi na to tako malo mislimo, greh imamo za malenkost in za nekaj nedolžnega. Ali greh, ljubi

moji, ni malenkost, to nam kaže pogled na križ, na križanega Jezusa! Ko bi greh ne bil tako strašen, bi Jezus tudi ne bil toliko trpel. Ako hočemo torej greh prav spoznati, ga resnično obžalovati in odložiti, moramo pridno Kristusovo trpljenje premišljevati! K temu nas naša mati sv. katoliška cerkev posebno zdaj v postnem času opominja, ko nam pred oči stavlja podobe Kristusovega trpljenja. Sledeč temu opominu hočem tudi jaz ta postni čas z vami Kristusovo trpljenje premišljevati. Pogledali bomo namreč bolj natanko tiste ljudi in osebe, ki so se posebno vdeleževale pri križanju našega Gospoda; to so: gledalci, zasmehovalci, križalci, razbojnika, Magdalena, Janez, Marija. Začnimo danes z gledalci! — O Kriste, usmili se nas! Naj ne bo tvoje trpljenje nad nami zgubljeno! O žalostna Mati božja, prosi za nas! Češčena Marija!

Krščanski poslušalci! Postavimo se v duhu za 1860 let nazaj in poglejmo, kaj se je godilo v nekdanjem jeruzalemskem mestu na veliki petek tistega leta! Dasiravno je še precej zgodaj, je vendar nenavadno živo po ulicah. Dan pripravljanja (Parasceve) je namreč za največji judovski praznik, za Veliko noč. Med tem, ko ženske doma pospravljajo in snažijo, hodijo možaki potrebnih reči nakupovati po raznih mestnih prodajalnicah; vmes je opazovati že veliko tujcev, ki so iz raznih krajev in dežel prišli v Jeruzalem spolnit Mojzesovo postavo in vdeležiti se velikonočnih praznikov. Spoznaš jih lahko na njihovi noši in tuji govorici. Tu in tam jih stoji kaka večja gruča, ki se pomenkvajo o različnih dogodbah, največkrat pa slišiš ime Jezusa, čudodelnika iz Nazareta, o katerem se je bliskoma raznesla novica, da je bil k smrti obsojen. (1. postaja.) Tudi je bilo rečeno, da se bo smrtna obsodba še danes izvršila nad njim in sicer na gori Kalvariji. Zato je bilo ljudstvo silno radovedno in vedno večje množice so se nabirale na ulicah. In res! Že se zasliši glas vojaških trobent in od Pilatove sodne hiše sèm, od kamenitih stopnic Litostrota, se vali nebrojna množica ljudi vsacega stanu in vsake starosti in prihaja vedno bliže in bliže. Vsakdo hiti naprej, da bi dosegel kakšen vzvišen kraj, kakšen vrtni zid ali pomolje, največ pa jih stoji na ravnih strehah in čaka, kaj ima priti! — In glej, že se približuje pretresljiv sprevod, kakoršnega še ni videl svet. Naprej jezdari vojak z vihrajočo zastavo rimskega orla; za njim sledita liktorja držeča butare palic tudi na konjih, potem cela vrsta pešcev rim-

ske posadke. — In zdaj — krščanska duša, postoj malo in počakaj! Kdo pa zdaj pride? Oh ta, ki zdaj pride, je pa tvoj ljubi Jezus, s križem obložen (2. postaja.), ves krvav in prašan, s trnjevo krono na glavi, z vrvjo zvezan čez pas, suknja rudečkaste barve mu je vsa od krvi oškropljena, od blata zamazana, višnjevi plašč pa mu visi čez levo ramo, njegovi konci opletajo okoli nog ali pa vihrajo v zraku. Jezusa obdajajo na obeh straneh vojaki in rabeljni, ki ga sujejo, pehajo, vlačijo in priganjajo k hitrejši hoji. Vidi se mu, kako težko stopa po kamenitih tleh, kako se slabosti opoteka, kako neznosno trpi! Iz njegovih ust ni slišati žal besede ali zdihovanja; kakor jagnje, ki se pelje v mesnico, svojih ust ne odpre. Zdaj pa zdaj malo postoji, glavo povzdigne in svoje oči obrne proti nebu, kakor bi hotel reči: »Oče glej, zdaj pridem, kakor je pisano v začetku knjige o meni, da spolnim tvojo voljo!« In res, ta pogled moral bi vsacega presuniti, v tem pogledu je izražena taka udanost v voljo božjo, kakoršne še ni kazalo nobeno bitje na zemlji! — Kolikor mogoče blizu Jezusa se drenjajo tudi veliki duhovni in starešine ljudstva. Veselje jim igra okoli usten, ker so vendar dosegli obsodbo najbolj črtenega Sinu človekovega; ali tudi strah se jim bere na obrazih, da bi jim na poti ne omagal in bi se ne mogli svoje zmage popolnoma nasititi! — Precej za Jezusom prideta tudi oba v enako smrt obsojena razbojnika, vsak s svojim križem na rami. Pa za nju se nihče posebno ne briga. Za njimi koraka zopet oddelek vojakov in drugi hlapci in beriči, ki nosijo potrebno orodje za križanje. Na zadnje pa se vali nebrojna množica radovednih ljudij, ki želé videti konec in smrt obsojenih. Ko se tako naprej pomika ta sprevod, se Jezus na nekem ovinku spodtakne in pade na tla. (3. postaja.) Vojaki kričé in kolnejo, ljudje Jezusa z nogami sujejo, s pestmi bijejo in z vrvjo zopet kvišku potegnejo. Komaj pa stoji zopet na nogah, kar pridejo z nekih stranskih ulic njegova Mati, Janez in Magdalena. Kdo pač more popisati to snidenje? Jezus in Marija se pogledata, pa od žalosti govoriti ne moreta. (4. postaja.) O kristijani, kako še moremo greh ljubiti, če vidimo, kakšno žalost je greh naredil Jezusu in Mariji? Ta žalost je Jezusa tako prevzela, da skoraj ni mogel več naprej. Tedaj zgrabijo vojaki nekega moža, Simona z imenom, ki se je ravno s polja domov vračal, in ga primorajo, da pomaga Jezusu križ nesti. (5. postaja.) Kako daleč ga je nesel, pač ne vemo; toliko pa je gotovo, da mu je Jezus bogato plačal njegovo pomoč. Njegova sinova, Ruf in Aleksander, sta

bila pri prvih kristijanih v veliki časti. Ko sprevod pride nekoliko naprej, se pridrenja med množico neka imenitna gospa Serafija — pozneje imenovana Veronika, se ne ustraši surovih vojakov, ampak srčno stopi k Jezusu ter mu poda potni prt, v katerega se obriše. V spomin na skazano dobroto ji zapusti Jezus svoj obraz vtisnjen v prt. (6. postaja.) Malo naprej Jezusa zopet slabosti obidejo in pade v drugič na tla. (7. postaja.) Obležal bi bil, da ga ni podpirala njegova božja natora. Pa iz ljubezni do nas se zopet kvišku sklone in nese naprej težko butaro, obteženo z grehi celega sveta. — Zdaj se bliža mestnim vratom, ki peljejo na Kalvarijo. Hiše so že bolj poredkoma, trate in ledine se raztegujejo ob mestnem obzidju. Tukaj se je nabralo precej mestnih žená, ki s svojimi otroci čakajo spreveda. Rade bi še enkrat videle tistega, ki je na njih otroke roke pokladal in jih blagoslavljal. In res, že se približuje Jezus, pa tako zdelan, prepaden in z ranami posut, da ga komaj še spoznajo. Ko ga žene takega vidijo, zaženó velik jok in tudi otroci jamejo ihteti, ko vidijo matere jokajoče. Jezus pa se obrne k njim in pravi: »Nikar ne jokajte nad menoj, ampak jokajte nad sabo in nad svojimi otroci.« On je pač vedel, kaj jih čaka in kakšna kazen bo prišla nad jeruzalemsko mesto. (8. postaja.) Od tukaj se pomika sprevod skozi mestna vrata, in hoja postaja za Jezusa še bolj težavna, ker je treba iti navkreber. Zato ni čuda, da je zopet padel pod težkim križem. (9. postaja.) Komaj, komaj dospejo ž njim na vrh Kalvarije. Ali tukaj ga ne čaka počitek, ampak še hujše trpljenje. Tukaj mu raztrgajo oblačila raz telo in že prisušene rane se zopet odpró in obilna kri teče iz njih. Še hujše pa kot to trpljenje je bolelo našega Zveličarja, da je ves razgaljen moral stati pred ljudstvom. Po nekem ustnem izročilu mu je podal nekdo prt, da si je zakril največjo nagoto. Tudi so ga z žolčem in jesihom napajali. (10. postaja.) In zdaj nastopi najhujše trpljenje. Jezusa na križ pribijajo! (11. postaja.) Kaj je takrat trpel — tega ne popiše nobeden človek. — Potem zasade križ v zemljo in zdaj visi Jezus Kristus, Sin božji, med zemljo in nebom in plačuje naše dolge. (12. postaja.) Kaj pa je ljudstvo delalo? Sv. Lukež pravi: »Ljudje pa so od daleč stali in gledali!«

Bilo je okoli poldneva, ko so ga križali. Nad to hudobijo se je zavzela vsa natora. Strašna tema je nastala po vsi zemlji, ki je trpela tri ure. Zagrinjalo v tempeljno se je pretrgalo od vrha do tal. Večna luč v tempeljni je ugasnila; zemlja se je tresla, skale so pokale, grobi so se odpirali, mrtvi so vstajali in

se prikazovali mnogim v Jeruzalemu. Stotnik, ki je stražo vodil, je ves presunjen zaklical: »Zares, ta je bil Sin božji!« — Zdaj še le je strah preletel poprej malomarne gledalce. Bali so se, da se zemlja odpre in jih požre; ali pa da jih vihar in huda ura ne pokonča. — Kar so mogli, so leteli s hriba proti mestu in so potem pripovedovali, kako se je godilo na gori Kalvariji.

* * *

Ljubi poslušalci v Kristusu! Zakaj sem vam pač tako nadrobno popisal sv. križev pot Jezusov, njegovo bitko trpljenje in križanje? Storil sem to s posebnim ozirom na takrat zraven pričujoče, da vam pokažem, kako so se obnašali nasproti Jezusu in njegovemu trpljenju! — In tu moramo spoznati, da se vdeleženci pri križevem potu in pri križanju našega Gospoda večinoma niso lepo in sočutno obnašali. Nekateri so ga suvali, kakor vojaki in beriči; drugi so ga zasramovali, kakor pismarji in veliki duhovni. O Jezusovi Materi, o Janezu in Magdaleni in drugih pobožnih ženskah tu ne govorim. Ti seveda so z Jezusom največ trpeli, ti so mu kazali tudi največje sočutje. Potem pa, če izvzamemo Simona cirenejskega, Veroniko in stotnika pod križem, ki so kazali res sočutje in usmiljenje z Jezusom, so se vsi drugi večinoma obnašali mrzlo, malomarno, trpko in lahkomišljeno. — Sv. evangelist Lukež namreč pravi, da so ljudje pri križanji (od daleč) stali in gledali! (23, 35.)

Gnala jih je tedaj le bolj radovednost, češ, da bodo videli kaj novega, groznega, strašnega; da bodo svoje oči pasli nad ubogimi žrtvami, da bodo vedeli potem marsikaj zanimivega povedati! — Marsikateri so poznali že od prej Jezusa, so videli tudi njegove čudeže, so slišali tudi njegove nebeške nauke; pa so precej presukali svojo sodbo. Ko so namreč videli Jezusa s križem obloženega, so precej mislili: kar tako za nič ni v smrt obsojen, naši veliki duhovni in starešine že morajo vedeti, kaj je zagrešil, majhne reči niso mogle biti, da so mu odločili tako kazen itd. — Videli so, kako grdo in neusmiljeno ravnaajo z Jezusom, pa ne, da bi se bil kdo potegnil zanj. — Videli in slišali so, kako so jokale jeruzalemske žene in potem, kako je plakala Mati Jezusova in Janez in Magdalena pod križem; videli so vse to, pa niso imeli ene solze za Jezusa. Pač so si morali misliti, kakšne bolečine je Jezus trpel na križevem potu in potem, ko so ga križali: pa so ostali neobčutljivi; si je pač vsakdo mislil: da le mene ne boli, kaj mi je mar, bo že kako prestal! Še le, ko jim je šlo za lastno

kožo, ko se je jela zemlja tresti in je postalo strašno tema, ko se je bližala huda ura in so mislili, da bo sveta konec, potem so pač trepetali in iskali in gledali, kje in kako se bodo rešili. Ali ko je huda ura nehala, ko je solnce zopet posijalo, so pač tudi ta strah pozabili. Da bi se bil kdo razven stotnika pod križem in razbojnika na križu spreobrnil, je pač dvomljivo; zakaj sicer bi sv. evangelist tega gotovo ne bil zamolčal; mogoče, da je kateri pričujočih na binkoštni praznik se spomnil na vse to, kar se je godilo na gori Kalvariji, in da se je potem na Petrove besede toliko raje spreobrnil. — Ali za veliko, mnogo pričujočih ni imelo Kristusovo trpljenje nič koristi; kakoršni so prišli h križevemu potu in na goro Kalvarijo, taki so zopet odšli: nespreobrnjeni, nepoboljšani! Živeli so potem zopet po svoji navadi, tje v en dan in so gledali in skrbeli, kako bi si na svetu naprej pomagali, kako bi prišli bolj k premoženju, k blagu in sreči. Na to pa so pač mislili, kaj so videli na križevem potu, kaj se je tam godilo in da je on, ki je nesel križ, to zanje storil, zanje trpel. Ti gledalci in radovedneži gotovo Jezusu niso bili prijetni. Če tudi niso bili očitni njegovi sovražniki, pa tudi niso bili njegovi prijatelji, bili so mlačni in malomarni: Kristusovo trpljenje je bilo zanje zgubljeno, zastoj!

Dragi moji! Zdaj pa povejte, kaj bi bili vi storili, da ste bili takrat v Jeruzalemu? Gledat bi bili šli, to je gotovo. Pa kako bi se bili obnašali, posebno če bi bili vedeli, kdo da je ta, ki križ nosi in umrje na križu? — Da bi ga bili kleli in zasramovali, kakor farizeji in veliki duhovni, tega pač ne verjamem! Da bi ga celo suvali, topli in nanj pljuvali, kakor rabeljni in beriči, tega tudi ne morem misliti! Morebiti bi bil kdo izmed vas tako dober, kakor Simon, da bi mu bil nekoliko križ oprl in nekaj časa pomagal nositi; morebiti bi se bila katere izmed vas ženskih, ki ste bolj mehkega srca, nad njim zjokala, kakor jeruzalemske žene! Ali večji del, tako se bojim, bi bili le od daleč stali in gledali, kakor so takrat radovedneži storili; večjidel bi se bili hude ure tudi vstrašili, kakor tedanji gledalci; ali poboljšali bi se bili le malokateri! Kako je to?

Zato, ker tudi zdaj drugače ne ravnamo. To, kar se je godilo takrat v jeruzalemskem mestu in na gori Kalvariji, to se ponavlja vsak dan pri vsaki sv. maši, ko se Jezus skrivnostno za nas daruje, ko za nas ponavlja nekrvavo daritev sv. križa. — In vendar, kako malomarni so nekateri za to daritev; večkrat bi lahko prišli, ne le

ob nedeljah, ampak tudi ob delavnikih, pa se jim ne ljubi, in ako pridejo, kako se nekateri dolgočasijo, kako so mrzli in neobčutljivi: »Ljudstvo pa je od daleč stalo in gledalo!«

Vsako leto postne petke in vse štiri kvatrne nedelje, tedaj desetkrat v letu molimo očitno in skupno sv. križev pot: pa koliko jih je, ki niti enkrat zraven ne pridejo, koliko takih, ki še 14 postaj naštetih ne znajo, ki čisto nič ne vedó, kaj je ljubi Jezus zánje storil in trpel! Vprašam, ali more takim trpljenje Jezusovo kaj koristiti? Ali ni nad takimi njegovo trpljenje popolnoma zgubljeno? Ali ne veljajo tudi tukaj besede sv. evangelista: »Ljudstvo je od daleč stalo in gledalo?«

In dalje! Ali ne stoji sv. križ ob vseh naših potih, kjerkoli le hodimo, kakor je stal tisti dan na Kalvariji? Ali nimamo bridkih marter po cerkvah, po hišah, po grobeh? In koliko nekateri kristijani na to pomislijo? Kaj je nekateremu Jezusovo trpljenje mar? Da je le sit, da se mu le dobro godi, kaj bi še potem na Jezusovo trpljenje mislil! Koliko jih je, da bi hoteli Jezusu njegovo trpljenje nekoliko polajšati in križ za njim nositi, mu nekoliko sočutja kazati, iz ljubezni do njega kako težavo pretrpeti, kako razžaljenje odpustiti, kako prijetnost si pritrpati? Ali ne velja tedaj še danes, kar sv. Lukež pravi: »Ljudstvo pa je od daleč stalo in gledalo!« Ni se zmenilo za Jezusovo trpljenje, se ga ni hotelo vdeležiti in si ga k pridu obrniti!

In dalje. Ti-le gledalci, ki so ob križanju od daleč stali — niso sicer Jezusu nič žalega storili, pa mu tudi niso skazali nič sočutja, nič polajšanja! Pa ravno ta njih stan jih je obrnil od spreobrnjenja. Prišli so na Kalvarijo, pa so ravno tako nepopoljšani zopet s Kalvarije prišli domov! Nobena reč jih ni ganila. To so tisti nesrečni mlačneži, ki se jim nič ne ljubi. Bi že kaj storili, ko bi ne bilo treba trpeti, zatajevati se in križ nositi. Radi bi prišli v nebesa, pa le po zložni poti! Kaj če je Jezus trpel, sami pa se trpljenja ogibajo, kjer in kolikor se morejo. In če že po sili pride kakšen križ nanje, ga le z nevoljo nosijo. Ko bi križ, trpljenje Bogu darovali, z Jezusovim trpljenjem se sklenili, koliko bi imeli dobička, koliko zasluženja! Tako pa jim vse Jezusovo trpljenje nič ne pomaga; kakor bi Jezus zanje ne bil nič trpel. Njegovo trpljenje je zanje zgubljeno. Takim res tudi velja beseda sv. evangelista: »Ljudstvo pa je od daleč stalo in gledalo!« In glejte, ta vrsta kristijanov je Bogu najbolj zoprna, za nebesa nepripravna. Tako

namreč govori Bog o mlačnih pri sv. Janezu: *Ker nisi mrzel ne gorak, ampak mlačen, te bom začel iz svojih ust izpljuvati.* (Razod. 3, 16.)

Nikar se s tem ne tolaži: Saj nisem ne ropar, ne ubijalec; če si pa mlačen, potem Bog tudi zate ne mara! Evangelijski hlapec ni zapravljal talenta, je bil le mlačen, in vendar ga je gospod njegov obsodil v vnanje teme, kjer je jok in škripanje z zobmi. Ravno tako tudi nespametne device niso storile nič napačnega, niso bile v nečistosti ali drugih grehah zapletene, pa so zanemarjale dobra dela, zato niso bile pripuščene k nebeški ženitnini. (Mat. 25, 12.). Zato pravi sv. Krizostom: *Nič dobrega ne storiti, je ravno toliko, kakor veliko hudobijo storiti!*

Kristijani moji! Ali ni škoda Jezusovega trpljenja, če se ga mi ne vdeležujemo, če za nas nič ne koristi, če je nad nami zgubljeno? Kaj pomaga, če je Jezus še toliko trpel, ti pa svojo zložno pot naprej hodiš, tje v en dan živiš in si nič ne prizadevaš, da bi Jezusu njegovo trpljenje, njegovo ljubezen povrnil z nasprotno ljubeznijo! Oh, ne bodimo malomarni gledalci Jezusovega trpljenja, da bi le od daleč gledali, pa sami nič ne hoteli trpeti, sebi nič sile ne storiti!

Proč tedaj z mlačnostjo; zdaj hočemo res začeti goreče Bogu služiti — s Simonom za Jezusom križ nositi, z jeruzalemskimi ženami Jezusovo trpljenje in svoje grehe obžalovati, Jezusovo trpljenje s pridom premišljevati in resnično za zveličanje skrbeti!

Tomaž Kempčan pravi: *Ako hočeš vedeti, koliko ti je premišljevanje Jezusovega trpljenja koristilo in pomagalo, poglej, koliko si sam sebi sile storil.* Kolikor bolj sami z voljo trpimo, toliko bolj se Jezusovega trpljenja vdeležimo. Obračajmo posebno sv. postni čas v to, da ne le zapovedane poste zvesto držimo, ampak, da si iz ljubezni do Jezusa še sami naložimo kako zatajevanje, kako težavo, z eno besedo, da ne bomo samo gledalci Jezusovega trpljenja, ampak da za Jezusom tudi res križ nosimo. Zakaj le, če bomo z njim tukaj trpeli, bomo ž njim potem tudi tam poveličani. Amen.

Jan. Ažman.

Druga postna nedelja.

I. Spremenjenje po sv. pokori.

In se je spremenil pred njimi.

Mat. 17, 2.

Sveti postni čas ni čas veselja, ampak sv. resnobe in spokornosti. Zato sveta cerkev prepoveduje vse šumeče veselice ter nas opominja, naj svojega duha obračamo na trpečega Zveličarja in na svoje grehe, ki so mu zavdali to trpljenje. Prav živo nam poklada na srce, da v tem svetem času obžalujemo svoje grehe, se jih odkritosrčno spovejmo ter se tako z Bogom spravimo z resnično pokoro.

Kako je pa to, da nam sv. cerkev v današnjem evangeliju predočuje Zveličarja, ne v njegovem poniževanju, ampak v njegovem spremenjenju, ne v njegovem britkem trpljenju, ampak v njegovem svitem poveličanju. Zdi se nam, kakor bi nas hotela sv. cerkev s tem spodbuditi, naj bi se resno in vredno pripravili na zakrament sv. pokore, katerega smo ravno od današnje nedelje naprej v velikonočnem času dolžni prejeti. Kajti če to storimo, če se z vredno prejemo tega sv. zakramenta z Bogom spravimo in potem ostanemo v njegovi milosti in ljubezni, čaka tudi nas za plačilo tisto nebeško veličastvo, katero je obsevalo Zveličarja na gori Tabor. Kakor se je Jezus že tu na zemlji lesketal v nebeškem spremenjenju, tako prava pokora naši duši že v tem življenju podeli enako spremenjenje, o katerem nam današnji evangelij pripoveduje. Gotovo bo tedaj koristno, ako po navodu današnjega evangelija premislimo, kaj nam podeli zakrament sv. pokore.

Zveličar, ki srčno želi našega spremenjenja in poveličanja, nam bo s svojo milostjo pripomogel k temu, zato začnimo v njegovem imenu.

I. Ko se je bil Jezus spremenil — pripoveduje sv. evangelij — *se je njegovo obličje svetilo kakor solnce, njegova oblačila so pa bila bela, kakor sneg.* Nekaj enakega se zgodi z grešnikom, kateri dobro pripravljen sprejme zakrament sv. pokore. Njegova duša je bila prej omadeževana in oskrunjena z grehom — zdaj postane čista in brezmadežna, kakor sneg; bila je poprej grda in studa

vredna v očeh Gospodovih — zdaj jo obsvetljuje žarek nebeške lepote in veličastva.

V življenju sv. Katarine Sijenske se pripoveduje, da je enkrat zato, da bi zadobila večji stud do greha, prosila Boga, naj bi jej pokazal, kako grd je smrtni greh v njegovih očeh. Razodelo se jej je, da je to nemogoče in da noben človek ne more razumeti ostudnosti velikega greha. Nasproti pa jej je Gospod razodel v prikazni ostudnost malega greha. Katarina je pozneje rekla, da je bil ta pogled tako strašen, da bi rajše vse svoje življenje bosa hodila po žarečem oglju, kakor pa še kaj takega videla. — Iz tega, predragi, lahko sklepate, kaj da je greh v očeh neskončno svetega Boga in kaka mora tista duša pred njim biti, ki ni samo z malimi, temveč celo s težkimi grehi obložena.

V starih časih — tako se bere — se je grozoviten trinog некоč tako nečloveško maščeval nad svojim sovražnikom, da ga je zapovedal prikovati na truplo umrlega človeka. Le pomislite strašno muko tega nesrečnega! Vedno je moral imeti pred očmi gnjijoče truplo, noč in dan sopsti vase mrtvaški smrad. Zares tak položaj je bil hujši, kot smrt sama. — Grešnik tudi nosi s seboj, dokler je v stanu velicij grehov, mrtvaško truplo, katerega se ne more znebiti, in to je njegova duša, ki je zgubila čeznatorno življenje, posvečujočo milost, tedaj mrtva pred Bogom in za nebesa, in v božjih očeh ostudnejša, kakor trohneče truplo.

Ko bi grešnik mogel videti strašni stan svoje duše, bi noben dan več, nobene ure ne imel pokoja. Nič bi mu ne bilo pretežko in preboleče, da bi se le rešil te nadloge. — In če na tem svetu ne pride do tega, da bi spoznal to nesrečo, gorje mu, ko se mu bodo po smrti oči odprle in bo razločno videl svojo dušo z vsemi hudobijami, v vsej njeni gnjusobi, ko jo bode Bog zavrzel izpred sebe, ko se ne bo mogel v peklenskem breznu tega strašnega pogleda več znebiti, ampak bo vedno gledal to gnjusobo ter jo preklinjal vso večnost.

Naj si je pa grešnik storil še toliko grehov in še tako velikih, naj si je njegova duša še tako ostudna: s pravo pokoro se more rešiti iz tega stanja, njegova duša se spremeni in očisti v krvi Jagnjetovi. Ako ima srčno kesanje nad svojimi grehi in trdni sklep in po odkritosrčni spovedi zadobi odvezo od mašnika: v tistem trenutku je njegova mrtva duša po čudežu božje milosti vzbujena k novemu življenju; v tistem trenutku se mu grehi odpusté ter izbrišejo iz njegove duše.

V življenju sv. Antona Padovanskega se bere, da je enkrat prišel mlad mož, ki je bil zabredel v ostudne grehe, k njegovi spovednici. Grešnik pa je bil tako prešinjen globokega kesanja, da se zbog ihtenja še celó spovedati ni mogel. Zato mu reče sv. Anton,

naj gre domov, naj svoje grehe zapiše ter zopet pride. To se zgodi; grešnik prebere svoje hudobije, sv. Anton ga odveže — in glej, vsi na papirju zaznamovani grehi so bili izbrisani. S tem čudežem Bog ni hotel le skesanega grešnika tolažiti in odpuščanja zagotoviti, temveč tudi nam pokazati, kako se po vrednem prejemu zakramenta sv. pokore iz duše izbrišejo vse, tudi največje pregrehe. Saj je on sam po preroku (Iz. 1, 18.) govoril: *Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli, kakor sneg; in ako bi bili rudeči kakor baker, bodo beli, kakor volna.*

In še več: tisto dušo, ki je bila prej ostudna v očeh božjih, obsije žarek lepote; posvečujoča milost jo tako ozaljša, da se je Bog sam veseli s svojimi angelji. Kakor Bog v spomladi vso naravo obudi k novemu življenju: tako podeli tudi grešnikovemu srcu novo čeznatorno življenje in lepoto. In kakor na pomlad iz poprej zamrznjene zemlje poganjajo lepe cvetlice, tako vsklijejo tudi iz poprej take mrtve duše ljubeznjive cvetlice dobrih sklepov, navdihnjenja, pobožnostij in krščanskih čednostij.

V starih pravljičah se bere, da je nekje tak studenec, da kdor se koplje v njem, če je še tako star, grd in bolan, da se pomladi, ozdravi in olepoti. To je seveda pravljičica. Ako bi res kje bil tak studenec, o kako bi skušali ljudje tje priti ter si mladost, zdravje in lepoto pridobiti; nobena pot bi ne bila predolga, noben trud prevelik.

Ali pa ni, kristijan moj, duša veliko več vredna, kot telo? In glejte, za dušo je sv. pokora tak studenec, v katerem se skoplje, očisti, pomladi, spremeni in poveleča po krvi in zaslugah našega Zveličarja. Kdo bi se tedaj ne potrudil za svojo dušo tukaj si iskati zdravja, mladosti in lepote, katera nikdar ne mine, temveč cvetē skozi vso večnost?

II. Današnji evangelij pripoveduje dalje: *In slišal se je glas iz neba: Ta je moj ljubeznivi Sin nad katerim imam dopadenje.* Te besede nam zopet značijo moč zakramenta sv. pokore. Grešnik namreč, ki je bil dosedaj sovražnik Božji, postane po sveti odvezi prijatelj, otrok Božji, nad katerim ima dopadenje nebeški Oče.

Človek, kateri smrtno greši, odpové, kakor je znano, svojemu najvišjemu Gospodu pokorščino. Obnaša se, kakor bi Bogu rekel: Ne storim, kar ti hočeš, ampak kar se meni zljubi; po tvoji ljubezni, tvojih nebesih, tvojem peklu ne prašam; nič nočem o tebi vedeti. Odpové se Bogu, zapusti ga ter žali njegovo veličastvo. Zato se mora pravični Bog od takega hudobneža obrniti ter iz kraljestva svoje milosti izbrisati in ako v takem stanu grešnik stopi

pred njegov sodnji stol, ga mora pahniti v peklensko brezno, kjer ga čaka zaslužena kazen.

Mislite si, kristijani, otroka, ki je tako razžalil svoje stariše, da ga prekolnejo in zavržejo. Žalostno tava okrog tujih ljudi, a nikjer ne najde ljubezni, katera ga je nekdaj osrečevala doma. Truden, lačen hodi okrog; zdaj spozna otroče, kaj je storilo, kaj zgubilo. Vest ga trpinči in peče, kakor skeleč ogenj. — Še veliko bolj nesrečnega bi se moral grešnik čutiti, če bi prav spoznal svojo revo! Kajti neskončno boljšega očeta je razžalil in njegovo prokletstvo nase privabil; neskončno lepšo domovino je zgubil — in kakšni revi dirja nasproti! Mislite si, nekdo je storil veliko hudodelstvo, umor, in je pobegnil; okoli tava ter se ne upa priti med ljudi. Vsak šum ga vstraši, ker misli, da je blizu orožnik, ki ga išče — in vé, če bo vjet, je smrt zanj neizogibljiva. Kako žalostno življenje! Je-li pa osoda grešnika v smrtnem grehu manj žalostna? On vé, da je zelo razžalil strašnega sodnika, njegovim rokam ne more oditi, noben trenotek ni gotov, da bi mu razsrjeni Bog ne prerezal niti življenja, vsak hip more umreti — in potem je neizprosljivo zgubljen! Ko bi hudobnež to pomislil — ni en trenotek ne bi bil miren, kakor ne hudodelec, ki mu je smrtna sodba že namenjena.

Predstavite si takega grešnika in pomislite njegov žalostni stan! In zdaj prejme tak skesano sveto odvezo — kako čudezna sprememba! Tisti, ki je bil ravnokar sovražnik Božji, je zdaj otrok, prijatelj nebeškega Očeta; tisti, ki je bil gnjusoba v njegovih očeh, je zdaj sprejet z očetovsko ljubeznijo; tisti, ki je bil že zapadel obsodbi pogubljenja, ako bi bil umrl, je zdaj dedič nebeškega kraljestva, in če zdaj umre, odprla se mu bodo vrata večne blaženosti. Človeškemu jeziku je nemogoče popisati čudežno spremembo in srečo, katera se zgodi s skesanim grešnikom.

Za grškega cesarja Leona je bil eden prvih knezov, Mihael, zatožen veleizdajstva in cesar je zapovedal ga peljati na vislice. Ko ga na potu zagleda cesarica, prosi svojega soproga, ker so se ravno približevali božični prazniki, naj bi Mihaela zaradi visokega praznika pomilostil. Ali zastonj! Kar je sprosila, je bilo to, da se je obešenje odložilo do po praznikih. Mihaela so peljali nazaj v ječo. Pa glej! tisto noč se vname upor; razdraženo ljudstvo umori Leona in na njegovo mesto postavi Mihaela za cesarja. On seveda ni nič vedel za to. Kako mu je moralo biti pri srcu, ko čuje šumečo množico se bližati svojej ječi. Gotovo je mislil, da ga bodo odpeljali na vislice — in zdaj, ko se ječa odpre, kaka sprememba! Pred nekoliko urami na potu k vislicam, zdaj na potu k cesarski palači; pred nekaj trenutki z verigami obdan, zdaj ozaljšan z zlatom in škrlatom; pred nekoliko časom od vseh zapuščen in smrti izročen, zdaj od vseh kot vladar pozdravljen! Kolika sprememba in sreča!

Ali še večja je sprememba, predragi, ki se zgodi s spokornim grešnikom po zakramentu sv. pokore. Tudi on je bil pred nekaj trenotki veleizdajalec, sovražnik nebeškega kralja — zdaj je njegov prijatelj in ljubljeni sin; bil je zvezan v verigah greha in satana — zdaj je prost ter ozaljšan s čudežno obleko posvečujoče milosti in počiva v srcu Očeta nebeškega; bil je na potu proti peklu — zdaj je na poti proti nebeškemu prebivališču, kjer mu nasproti blišči krona večnega veličastva.

Ako pomislimo na radost, katera je prešinjala srce vladarja Mihaela, lahko sklepamo, da bi morala radost grešnikova večja biti, ker z odvezo prejme še večjo milost. Pa to me pripelje še do drugega učinka sv. pokore, katerega predstavlja spremenjenje Kristusovo.

III. Akoravno Zveličar s svojo človečnostjo še ni bil v nebesa šel, ampak je moral še prej veliko trpeti in na križu umreti, je vendar obsvetljeval že v spremenjenju žarek nebeškega veličastva njegovo človečnost, in tako čudezen in blažilen je bil ta žarek, da je Peter ves veselja razvnet zaklical: »Gospod, dobro nam je tukaj biti!«

Tudi v tem je prava pokora podobna spremenjenju. Spokorniku se, kakor smo videli, nebesa odpró; pa on še ni zato v nebesih, ampak na potu tje. Vendar pa Bog dá pravemu spokorniku že na tem svetu včasih predokus nebeškega veselja in blaženosti.

Tudi grešnik ima že predokus tega, kar ga čaka na drugem svetu — nekaj pekel. Le opazujmo hišo, kjer je mož pijanec, žena jezičnica; gospodarstvo pojemlje, revščina pritiska od vseh strani; otroci zdivjajo, prepir, pretep je na dnevnem redu — ali ni tako življenje nekaj pekla? In črv, o katerem pravi Zveličar, da ne umrje, gloda mnogokrat tako v srcu grešnikovem, da si je že marsikateri življenje prikrajšal meneč, da bo mukam odšel. Skoro vsi grešniki imajo take mučilne ure, ko jih vest trpinči, in če kateri ne čuti teh muk, je toliko hujše zanj, ker dirja toliko bolj v pogubo in toliko strašnejše bo njegovo življenje na onem svetu. Sploh se lahko reče: Vsak grešnik je že na tem svetu nesrečen, in če ne čuti te nesreče, potem je še toliko bolj nesrečen.

Vse drugače pa je, ako se grešnik s pravo pokoro spravi z Bogom. Kakor hitro je greh zginil iz srca, zginejo tudi zbadanja vesti, težko breme je odvezeto, strah zgine in povrne se notranji mir, o katerem grešnik dozdaj ni dosti vedel. Marsikateri je že spoznal: Od svojega spreobrnjenja, od svoje dobre spovedi sem

še-le prav za prav začel živeti, sem ves drug človek postal, zdi se mi, kakor bi se bil zbudil iz težkega sna. Marsikateri spokornik je že toliko tolažbo in veselje občutil v svojem sreču, da bi bil celemu svetu rad povedal svojo srečo. Če takega celó trpljenje zadene, če je bolan in zaničevan — o kako drugače prenaša svoj križ, kakor poprej! Bog mu daje moč in potrpežljivost, da ga voljno prenaša. Misli si: saj sem veliko hujše šibe zaslužil za svoje grehe — kolikor več zdaj trpim, toliko manj se imam tamkaj pokoriti — moj Zveličar je tisočkrat več prestal — in za kratko trpljenje pride večno veselje. Odtod izhaja, da je že marsikateri spreobrnjeni grešnik Boga zahvalil za največje bolečine, da se je zdelo, kakor bi celó marsikateri ne čutil trpljenja zavoljo velike notranje tolažbe in veselja.

Pa naj končam! Le pomislite, predragi, še enkrat to malo, kar sem omenil o čudezni moči zakramenta sv. pokore! Ali ni res tukaj tista gora Tabor, kjer se človek duhovno spremeni, ko se njegovi duši odvzame tolika reva, se jej podeli tolika lepota in tolika sreča ter jej zasveti blaženo upanje svetih nebes?

Ako torej kateremu kristijanu na duši sloni težko breme grehov in hudobij, ali ne bo rad hitel se ga znebiti? Ali se ne bo z veseljem rešil peklenskih spon ter nastopil pot spremenjenja? Tembolj, ker se grešniku v zakramentu svete pokore tako prijazno nasproti smehlja milost božja. Pridi torej, zgubljeni sin, s potrjim srcem, s čeznatornim kesanjem k svojemu Očetu nazaj — On te bo sprejel, te bo spremenil in okinčal z nebeško milostjo.

Pa tudi ti, ki si se z božjo pomočjo obvaroval smrtnih grehov, ne pozabi, da tudi tebi zakrament sv. pokore veliko pripomore k blaženosti, če ga sprejmeš iz čistega namena. Bolj in bolj boš spoznaval svoje slabosti in napake, zakrament ti jih bo izbrisal ter te ohranil na poti popolnosti.

Sklenimo torej vsi, dragi kristijani, že danes, da hočemo o velikonočnem času tako prejeti zakrament sv. pokore, da bo že zdaj na zemlji žarek nebeškega spremenjenja našo dušo prešinil ter homo enkrat večnega poveličanja deležni. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Osebe v bližini križanega Jezusa. — II. Zasmehovalci.

Ti pa, ki so memo hodili, so ga preklinjevali in z glavami zmajevali. Pa tudi veliki duhovni so ga zasramovali s pismarji in starašinami vred.

Mat. 27, 39. 41.

Čvrst mladenič visoke rasti in lepega obličja hitro koraka po hebronski dolini. Pastirsko palico ima v rokah in čez ramo mu visi prostorna torba, napolnjena z raznimi jedili. Nova pisana suknja priča, da je ljubljeneц očetov. — Ravno gre spolnit voljo očetovo : iskat gre svojih bratov, ki so se daleč zgubili od doma, nese jim pozdravljenje in naročilo očetovo, pa tudi potrebnega živeža. Menim, da poznate tega mladeniča : egiptovski Jožef je, ki gre iskat svojih bratov. Ali revež bi pač ne bil tako vesel, ko bi vedel, kaj ga čaka. Komaj ga namreč zagledajo od daleč in spoznajo, že sklenejo umoriti ga : »Glejte, sanjač pride — tako govoré — ubijmo ga in potem se bo videlo, kaj mu pomagajo njegove sanje!«

In res. Ko Jožef pride do svojih bratov, še ne vtegne povedati očetovega naročila, že planejo nanj, novo suknjo raztrgajo raz njega in ga vržejo v neko jamo hoteč ga pozneje umoriti.

Enako je prišel iz nebes na to revno zemljo edinorojeni Sin božji, ljubljeneц nebeškega Očeta, iskat svojih bratov, grešnih Adamovih otrok, klicat jih na pravo pot, prinest jim veselo oznanilo od nebeškega Očeta in kruh večnega življenja. In to je storil, dasi ravno je vedel, kaj ga čaka, kako ga bodo zgrabili in umorili. Res, hudobni judje, bratje Jezusovi po rodu, so ga sovražili in niso poprej nehali, da so ga obsodili na križ in v smrt! Judje, veliki duhovni in starejšine ljudstva se sicer izgovarjajo : Mi nismo Jezusa umorili, mi še te pravice nismo imeli : umoril ga je Pilat, umorili so ga rabeljni. Pa ta izgovor ne velja in sv. Avguštín jude dobro zavrača in pravi : Hinavci, to je res, da ga sami niste umorili, ali vi ste bili vendar krivi, da je bil umorjen. Ko bi ga vi ne bili po krivem tožili, ko bi vi ne bili s silo zahtevali njegove smrti, bi ga Pilat ne bil obsodil. Kaj ste družega delali, kakor meče brusili, ko ste upili : Križaj ga, križaj ga! Vi ste ga s svojimi jeziki umorili! Da ste vi krivi Jezusove smrti in da ste se vdeleževali njegovega križanja, ste pokazali s svojim ostudnim obnašanjem. Vi ste bili do zadnjega zraven, ste vse potrdili in odobravalí, kar so neusmiljeni rabeljni z Jezusom delali : da, vi ste njegovo trpljenje, kar je bilo na vas, še povečšali, ali da bolj prav rečem : vi ste mu še-le prizadejali največje trpljenje!

Krščanski poslušalci! Danes teden smo slišali, kako so se grdo obnašali radovedni, mlačni gledalci, pa smo tudi spoznali, da jih je le preveč med današnjimi kristijani, ki niso nič boljši od tedanjih gledalcev. Kakor tistim malomarnim gledalcem ni nič koristilo Kristusovo trpljenje, tako tudi še zdaj živé mnogi kristijani tako tje v en dan, kakor da bi Jezus nič ne bil trpel zanje. Poglejmo pa danes drugo vrsto ljudij, ki je bližje križa, ki ne gledajo samo od daleč, ampak ki se veselé njegovega trpljenja in se norčujejo iz njega, ko umira: pogledjmo danes zasmehovalce.

Ti pa, o križani Gospod Jezus, usmili se nas! Ne daj, da bi bilo tvoje trpljenje nad nami zgubljeno! Žalostna Mati božja, prosi za nas! V ta namen molimo: Česčena si Marija!

Krščanski poslušalci! Slišali smo danes teden, kakšne strašne bolečine je Jezus trpel na križevem potu in posebno potem, ko so ga na križ pribijali in ko je tri ure visel na križu. Teh bolečin ne more popisati človeško pero. — In vendar to še niso bile najhujše bolečine. Še več namreč, kakor na telesu, je Jezus takrat trpel na duši. V takih smrtnih bridkosti ni imel Jezus nič tolažbe — od vseh je bil zapuščen. Videl je pod križem svojo ljubo Mater, Janeza in pobožne žene, pa ti ga niso mogli tolažiti, so bili sami tolažbe potrebni; nebeški Oče sam ga je bil zapustil; drugi pa, ne da bi ga milovali, so malomarno od daleč stali; najhujše pa so delali še veliki duhovni, pismarji in starejšine: ti so se norčevali iz njega, so ga zasramovali in zasmehovali!

Kristijani moji! Če človeka vidimo veliko in zelo trpeti, se nam smili — ko bi bil tudi naš sovražnik. Ko bi nam bil kdo storil strašno krivico, pa ga vidimo trpeti, v smrtnih bridkosti, v velikih mukah zvijati se: nam mora vendar srce trepetati in vsaka zamera in maščevalnost mora utihniti, mora nehati! Ali glejte, tu pa je vse drugače: Jezus trpi smrtno bridkosti, strašne muke čuti na križu: pa ne da bi ga kdo miloval, le še norčujejo se iz njega, še le zasramujejo, zasmehujejo ga! Veselé se njegovih bolečin, radujejo se njegovih muk, smejejo se njegovim zdihljajem, rogajo se njegovim tožbam, nestrpno pričakujejo njegovega konca. Kar največji divjaki ne storé s svojimi vjetimi sovražniki, kar še celo zverina ne počenja: to so storili zasmehovalci z Jezusom v njegovih bridkosti in ob njegovi smrtni muki.

Ko bi nam tega ne povedalo sveto pismo, bi še verjeti ne mogli kaj takega; ali sv. pismo nam prav natančno pripoveduje,

kako so hudobni, zagrizeni judje zasramovali Jezusa ob njegovi smrtni uri. Sv. Janez evangelist je bil zraven in ta zasramovanja, katera je takrat slišal, so se mu zasedla v njegov spomin, da jih nikdar ni mogel pozabiti. Tudi drugi evangelisti so jih od Marije in drugih takrat pričujočih slišali in zapisali v svojih evangelijskih.

Poslušajmo, kaj nam sv. evangelisti o tem sporočajo:

Sv. Matevž piše (27, 39.): Ti pa, ki so memo hodili, so ga preklinjevali in s svojimi glavami zmajevali in so rekli: Aha, kako tempelj božji poderaš in v treh dneh zopet sezidaš, pomagaj sam sebi. Če si Sin božji, stopi s križa! — Ravno tako so ga zasramovali tudi veliki duhovni s pismarji in starejšinami vred in so rekli: Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi sedaj s križa, in verovali bomo vanj. V Boga je zaupal, naj ga zdaj reši, če ga ima rad! Saj je rekel: Sin Božji sem! Zasramoval ga je tudi levi razbojnik, rekoč: Ako si Sin božji, pomagaj sebi in nama. (Luk. 23, 39.) Enako so se norčevali vojaki; ko je Jezus v neizrečeni bridkosti klical: Eli, eli lama sabaktani, so rekli: Glejte, Elija kliče, bomo videli, če Elija pride in mu pomaga! Pa naj to zadostuje!

O presveto Srce Jezusovo, kaj si ti prestalo tiste strašne tri ure, ko je tvoje telo viselo na križu! O Jezus, ti nisi bil samo med razbojnike štet, s teboj so še grje delali kot z razbojniki. Iz razbojnikov se ni nihče norčeval; tebe pa so zasramovali in zaničevali na vse mogoče načine. Oh, kaj je občutilo tvoje srce, ko si slišal in skušal tako nehvaležnost, tako razžaljenje, tako bogokletstvo! O moji kristijani, da bi mi imeli dovolj solzâ, tako neobčutljivost objokovati.

Še več, kakor to zasmehovanje križanega Jezusa, pa je to obžalovati, da je še dandanašnji gora Kalvarija polna zasmehovalcev, da je še danes mnogo takih ljudi, kristijanov, ki Jezusovo trpljenje in njegovo smrt zasramujejo, zaničujejo; še danes je takih med kristijani, ki niso nič boljši od nekdanjih zasmehovalcev.

Ko je nekdan neki misijonar nekemu ajdovskemu kralju pravil o Jezusovem križanju in kako so z njim grdo delali, kako so ga še kleli, v najhujših bridkosti zasramovali in zasmehovali, se je ta kralj silno razsrdil, je zaupil in rekel: »Kje je vendar to hudobno ljudstvo? Pojdimo nadnje in jih pokončajmo; taki ljudje niso vredni, da živé, da jih zemlja nosi!«

Kristijani moji! Kje je pač to ljudstvo? Oh, da moram resnico povedati: to ljudstvo je tukaj med nami; marsikateri med nami se tudi norčuje iz Jezusovega trpljenja. Kar je Jezus po pre-

roku Izaiju tožil o judih, to tudi nam velja: *Celi dan sem stegoval svoje roke proti svojemu ljudstvu, pa to mi ni verjelo, se mi je ustavljalo, mi je zopervalo!* (Iz. 65, 2.).

Tudi dandanašnji se drenjajo ljudje, kristijani, okoli Jezusovega križa, kakor takrat — pa tudi danes ta križ obdajajo nekateri kot njegovi prijatelji, drugi pa kot njegovi sovražniki. In žali Bog, da je sovražnikov več. Zakaj vse tiste malomarne gledalce, o katerih sem pravil danes teden, moramo šteti med njegove sovražnike, zakaj kdor ni z njim, je zoper njega. In tako so Jezusovi sovražniki vsi tisti, ki jim Jezusovo trpljenje ne gre nič k srcu, ki vkljub njegovemu trpljenju tje v en dan živé, ne zmeneč se za svoje popoljšanje, za svoje izveličanje. Sovražniki Jezusovi pa so bili še bolj (tudi) tisti zasmehovalci, o katerih sem zdaj pravil — sovražniki Jezusovi pa so še dandanašnji vsi tisti, ki se norčujejo iz Jezusovega trpljenja. Ali je mar res kaj takih na svetu? Ali je mogoče, da so takšni kristijani med njimi? Ali je morebiti celo kdo izmed nas med temi zasmehovalci! Bog dal, da bi jih ne bilo; pa so vendar, kakor se bomo precej prepričali.

1. Kristijani so, katoličani so, pa se norčujejo iz vere in verskih resnic, iz tistih resnic, katere nas je Jezus sam učil! Kaj to? pravijo nekateri, to ni nič, neumrjočnost duše — večnost, pekel: to je le strašilo za otroke, stare ženice, kdo bi dandanašnji še kaj takega verjel in veroval? svet je napredoval, ni več tako neumen itd. Dragi poslušalci, ali se ne pravi to zaničevati križanega Jezusa, kdor tako zaničuje njegovo razodenje, njegove nauke!

2. Kristijani so, katoličani so, pa se vendar norčujejo iz cerkve in njenih zapoved, njenih obredov in naprav! Kdo bi še v cerkev hodil, kdo bi še tako neumen bil, da bi hodil k spovedi, zakaj bi mi kdo prepovedoval meso jesti, kadar hočem in kolikor hočem! Tako in enako govoré dandanašnji ne le po mestih, ampak tudi že po deželi. In ali se ne pravi to Jezusa samega zaničevati in zasramovati, kdor zaničuje od njega postavljeno sv. cerkev? Farizeji in hudobni judje, tuji in vojaki so se norčevali iz Jezusa, ker ga niso poznali: kristijani pa ga poznajo in vendar se tako norčujejo! Prašam, komu se bo huje godilo na dan sodbe?

3. Kristijani so, katoličani so, pa se vendar norčujejo iz papeža, iz škofov, iz duhovnikov! — Kaj ima papež nam zapovedovati? kaj se bo škof vtikal v našo politiko?

kaj nam bodo duhovniki ukazovali, kaj smemo brati in kaj ne? Mi že sami dobro vemo razločiti, kaj vera od nas terja — duhovniki naj se držé svojega opraviła, pri volitvah jih pa ni treba zraven.

Takemu govorjenju nasproti pa rečem: Kdor zaničuje duhovske predstojnike, zaničuje samega Jezusa! Zakaj on je rekel: *Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje!*

4. Kristijani so, katoličani so, pa vendar tolikrat svojega bližnjega zaničujejo, zasramujejo, se mu pačijo, se iz njega norčujejo! Kristijan, kaj delaš? Kar hudega storiš bližnjemu, to storiš samemu Jezusu; zakaj Jezus bo rekel pri sodbi: *Kar ste storili kateremu mojih najmlajših bratov, to ste meni storili!*

5. Kristijan! Če se pa že ravno z besedami ne norčuješ s križanim Jezusom, se pa toliko bolj in toliko večkrat v dejanju! — Le spomni se nazaj, kako je bilo takrat, ko si bil za smrt bolan, ko si se tresel pred kaznijo in pravico božjo; kako si takrat zdihoval, kako si obetal, kako si obljube delal: »Gospod! še zdaj se me usmili, zdaj mi še prizanesi! Če ozdravim, ves bom drugačen; nič več te ne bom žalil s tem ali onim grehom!« No, ti si res ozdravel, ali si pa držal besedo? — Oh ne, še hujše grehe delaš zdaj, kot si jih poprej, še večje grehe delaš, daješ še večje pohujšanje! Zdaj pa povej: Ali se to ne pravi iz Boga in njegovega usmiljenja norčevati?!

6. Kristijan! Naj te opomnim še na nekaj družega. Ali se še spominjaš svetega misijona? Kako si pa takrat govoril, kaj si obljubil? V cerkvi sem bil in slišal sem, ko ste glasno odgovarjali misijonarju: »Zdaj obljubimo poboljšati se, obljubimo varovati se vsakega smrtnega greha; odpovemo se hudiču, njegovemu napuhu, njegovim delom za zmirom.« Ali ste pa tudi to držali? Ali je po sv. misijonu manj kletvine, pijančevanja, nečistosti, sovraštva? Ali se ne pravi to: iz križanega Jezusa norčevati se?

7. In zdaj v postu, kako pa bo zdaj? Sv. postni čas nas tako živo opominja k pokori in k poboljšanju, nam pred oči stavi Kristusovo trpljenje, nas priganja k spovedi. In kaj bo post naredil z marsikaterim kristijanom? Ali bo res poboljšal grešnike? Jaz rečem naravnost — da ne! In zakaj tako pravim? Zato, ker govorim iz skušnje. Kolikokrat je že bil post — poboljšanja pa le ni bilo. Tak zastaran grešnik, taka trdovratna grešnica, kaj storita v postu? Spovedi ne pustita rada, rada bi še veljala kot kristijana — ali greh še težje pustita; torej kaj se zgodi: Hajdi k spovedi, pa ne prašajte, kakšna je ta spoved? Brez pravega pripravljanja,

brez kesanja, brez trdnega sklepa, brez poboljšanja. Koliko jih je, ki sicer opravijo velikonočno spoved, pa vkljub temu ne pustijo greha. Ali se ne pravi to: iz Boga norčevati se? Ti mladenič si obljubil v adventu, da bodeš greh pustil, do svečnice zopet prišel k spovedi, in kaj si naredil? Greh si pač zopet ponovil, ali k spovedi, kakor ti je bilo naročeno, te ni bilo! In ti, krščanska dekle, ali nisi obljubila znanje pustiti, večkrat k spovedi priti? Glej, k spovedi te ni bilo več, znanje pa imaš še kot poprej! Ali se ne pravi to: norčevati se?

8. Pa poslušajte še večje zasramovanje. Kakor nekdanj judje, tako stojé še dandanašnji kristijani pod križem, se norčujejo in vpijejo: Stopi doli s križa in bomo v te verovali! — to se pravi: Mi ne maramo za takega Odrešenika, ki na križu visi, ki uči zatajavanje, pokoro, post in potrpljenje, ne, za takega ne maramo. Stopi doli s križa, in bomo nate verovali! Sam odvrzi križ in privoli tudi nam vse mogoče vžitke, mesene prijetnosti, in potem hočemo biti tvoji učenci! Prenaredi svoj nauk in uči tako: Blagor bogatinom, blagor jeznim, blagor nevoščljivim, blagor nečistnikom, blagor pijancem, blagor preklinjevalcam! Ako tega ne storiš, te bomo zasramovali in zasmehovali! — Današnji svet je premeten, je vesel in lahkoživ; današnji svet ne mara za Odrešenika s križem, s trnjevo krono; današnji sladnostim udani svet hoče Odrešenika brez križa, brez ran, brez krone, brez žebljcev, brez bolečin, brez krvi; hoče Odrešenika, ki vse pripusti, nič ne graja; vse dovoli, nič ne kaznuje; takega Odrešenika, ki bi le široko pot hodil in kazal pot pregrehe in pogubljenja! Zato stopi s križa dol in bomo v tebe verovali!

Ali pa ni tako govorjenje in obnašanje najhujše zasramovanje?

Kristijan, ako hočeš imeti Jezusa za Odrešenika, imeti ga moreš le s križem! In tudi zveličati se moreš le s križem. In tudi soditi nas bo prišel le s križem! Kristijan, kam se bodeš dejal na dan sodbe, ti, ki se zdaj norčuješ iz vere, iz cerkve, iz škofov in duhovnikov! Kam se bodeš dejal, ki se norčuješ iz sv. zakramentov, ki poboljšanje odkladaš od leta do leta? kam se bodeš dejal, kadar bo prišel Jezus na oblakih neba soditi žive in mrtve?

Preljubi! Le spoznajmo, da smo se tudi mi večkrat pridružili zasmehovalcem pod križem in da smo se norčevali iz križanega Jezusa, če ne z besedo, pa vendar z obnašanjem! Kaj nam je zdaj storiti? Oh, prosimo Jezusa za odpuščanje:

O, ljubi križani Jezus, mi spoznamo, da smo te že večkrat zasramovali, da smo zaslužili zavrženi biti. Pa danes te prosimo, usmili se nas! Nič več te ne bomo zasramovali, svoje grehe hočemo obžalovati, pokoro hočemo delati, da nam prizaneseš na dan sodbe. Amen.

J. Ažman.

Tretja postna nedelja.

I. Delovanje satanovo.

Ako s prstom božjim hudiče izganjam, je res božje kraljestvo k vam prišlo.
Luk. 11, 20.

Jezus Kristus je večkrat govoril o božjem kraljestvu, o sv. o-jem kraljestvu. V današnjem evangeliju pa sam omenja tudi kraljestva satanovega. Vsako kraljestvo pa mora imeti svoje podložne. Kako moremo spoznati podložne Kristusovega in satanovega kraljestva? Prav razločno jih moremo spoznati po navodilu svetega Janeza, ki piše: *Kdor dela greh, je iz hudiča, ker hudič od začetka greši. Zavoljo tega je prišel Sin božji, da bi razdejal dela hudičeva. Vsak, kateri je rojen iz Boga, ne dela greha. Iz tega se spoznajo otroci Božji in otroci hudičevi.* (I. Jan. 3, 8—10.).

Otrok Božjih in otrok hudičevih je neizmerno število. Zato sveta cerkev v izveličanskem postnem času dvakrat velewa brati sv. evangelij o moči satanovi in nadmoči Kristusovi. Prvo postno nedeljo je zapodil Jezus satana z besedami: *Poberi se, satan! zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi.* (Mat. 4, 11.) Današnji sveti evangelij pa pravi, da je Jezus izgnal mutastega hudiča iz obsedenca in potem rekel v pogovoru: *Ako s prstom božjim hudiče izganjam, je res božje kraljestvo k vam prišlo.* Da današnja nedeljo govori evangelij o Belcebubu, o nečistem duhu in o sedmih drugih duhovih, »hujših kot on«, ima še drug pomen. V velikonočnem času hoče Bog spet ustanoviti v vsakem katoliškem srečju kraljestvo božje milosti. V postnem času pristopajo grešniki h Kristusovim namestnikom, da bi iz njih izgnali hudobne duhove, da bi jih s prstom božjim rešili satanove sužnosti. Če človek smrtno greši, dobi nad njim oblast hudobni duh, po besedah sv. Petra (II. 2, 19.): *Od kogar je kdo premagan, tistega je tudi suženj.* Satan zapelje človeka v greh, in je tako premagan in njegov suženj. In kdor po izgledu satanovem druge zapeljuje v greh, ta je pomagač satanov.

Ce se ozremo okrog sebe, koliko sužnjev in pomagačev ima satan tudi pri nas! Vprašam vas: komu služijo tisti mladi fantje, ki cele noči ne mirujejo ter razgrajajo po vaseh? Komu služijo ona dekleta, katera po noči vasujejo, po dnevu pa v cerkvi dremljejo? Komu služite vi, gospodarji, kateri imate svoje hiše odprte za vso sprijeno sodrgo? Komu služite vi, stariši, ki puščate svoje sinove in hčere na ples in nevarna shajališča? Ali menite vi, mladi in stari, da ostane vse to brez odgovornosti? Gorjé, trikrat gorjé vsem takim razuzdancem in pohujšljivcem!

Sploh pa se mora reči, da satanu služijo vsi grešniki in grešnice, ki so v smrtnem grehu, v njegovi oblasti. Da boste pa vedeli, kaj se pravi satanu služiti, popišem vam sedaj-le s a t a n a in n j e g o v o d e l o v a n j e.

Bog daj, da bi se vam satanovo prokletstvo globoko vtisnilo v srce!

1. Najprej vprašam: Kdo je, kaj je satan?

Satan je hudobni duh. Vsemogočnost božja je vstvarila bitja, ki so zgolj telesa (kamenje in rastline), potem bitja, ki so iz telesa in duha (ljudi), vstvarila je pa tudi zgolj duhove — angelje. Ko je Bog vstvaril angelje, hotel je, da bi bili večno srečni, hotel je pa tudi, da bi se vredne skazali in se zavedali te sreče. Zato jih je postavil na skušnjo; postavil jih je v tak stan, da so mogli božjo voljo spolnovati in večno biti izveličani, ali pa božji postavi nasproti ravnati in se pogubiti. Podučil jih je, zakaj jih je vstvaril in kaj jim je storiti, če hočejo ostati večno srečni. Tisti angelji, ki so Bogu ostali zvesti — in teh je večina — veselé se sedaj v Bogu in veselili se bodo vekomaj. Veliko izmed angeljev pa — in pred vsemi prelepi, kot zgodnja danica bliščeči lucifer — je bilo prevzetnih zavoljo svoje velike popolnosti, v katero jih je bil Bog postavil. Niso hoteli spoznati, da je Bog stvarnik vseh rečij, niso hoteli ga dostojno častiti in, po mnenju cerkvenih učencikov, so se branili ukloniti se včlovečenemu Sinu božjemu, ki ga jim je takrat Bog razodel. Odpovedali so službo Najvišjemu, in takrat je nastal velik boj v nebesih med zvestimi in nezvestimi angelji. Niso se sicer bojevali z mečem, kakor vojaki, bojevala se je dobra volja s slabo voljo. Dobra volja zvestih angeljev, njim na čelu sv. Mihael, je trdila: »Vsa hvala gre Bogu, kateri nam je vse dal; kdo je, kakor Bog?« Hudobna volja upornih duhov pa se je širokoustila: »Iz svoje moči smo, kar smo; ne bomo služili.« Izid tega boja

nam popiše sv. Janez v skrivnem razodenju (12, 8, 9.): *In niso premagali, in njih mesto se tudi ni več našlo v nebesih. In doli je bil pahnjen tisti veliki drakon, stara kača, ki se ji pravi hudič, in satan, kateri zapeljuje ves svet; doli je bil pahnjen na zemljo, in njegovi angelji so bili z njim vrženi.* — Tudi Jezus sam pravi pri sv. Lukežu (10, 8.): *Videl sem satana, kakor blisk iz neba pasti.* Sv. Peter (II. 2, 4.) pa piše tako-le: *Bog tudi angeljem, ki so grešili, ni zanesel, temveč jih je s peklenškimi vreni potegnil v brezno in izdal v trpljenje, da se prihranijo za sodbo.*

To je torej satan ali hudobni in zavrženi duh. Sv. pismo ga imenuje na razne načine, kakor smo nekoliko že slišali. Hudič bi se reklo toliko kot zoprnik božji in tožnik človekov. Skušnjavec se imenuje v evangeliju prve postne nedelje; belcebuba ga imenuje današnji evangelij, t. j. sovražnika božjega in človeškega. Belial je ničvrednež. To je tudi svetopisemski lažnjivec in morilec od začetka, sploh hudi duh.

Sedaj veste, kakšnega početka je satan in kakšna imena nosi. Če vas, trdovratnih grešnikov, to še ne napolni dosti s strahom, opišem ga vam še natančneje, seveda ne iz svoje moči, ampak pomaga mi pri tem sv. Peter.

2. Ta apostelj nam v svojem prelepem listu (5, 8.) tako-le označi hudobnega duha: *Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zoprnik, hodi kakor rjoveč lev okoli in išče, koga bi požrl.* Sv. Peter ga torej imenuje rjovečega leva. Lev je med vsemi divjimi živalmi najbolj ponosen, hudič je med vsemi stvarmi najbolj prevzetna. Hudič je tako predrzen duh, da je celo od Kristusa zahteval, naj predenj pade in ga moli, potem mu hoče dati vsa kraljestva sveta. No, mnogim tistih, ki se imenujejo po Kristusu kristijanje, ni treba, da bi jih satan posebno prosil, naj predenj padejo in ga molijo, to storé že sami od sebe prav radi. Ni satanu tudi treba, da bi jim obetal vsa kraljestva sveta, ne. dosti je, da pokaže le malo kratkega pa pregrešnega razveseljevanja; dosti je, da obljubi malo posvetnega dobička in kristijan se mu koj udá ter privoli v skušnjava. Dostikrat satanu tudi ni treba, da bi on prišel skušat kristijana, ker kristijan gre sam iskat satana, ko si poišče za greh pripravo priložnost, osebo, čas, kraj.

Lev je nadalje tudi zelo krvoločna žival in grozovita zver. Tudi hudič je zelo divja in togotna zver. Ko bi usmiljeni Bog ne bil tej zverí dejal tako rekoč železne mreže pred gobec, naenkrat bi raztrgala vse grešnike ter jih pometala z dušo in telesom v

pekcl. Kakor hitro bi se naredil n. pr. dejanjski greh zoper šesto božjo zapoved, polomil bi satan nečistniku vrat, kakor je v resnici storil v stari zavezi sedmerim Sarinim možem, kateri niso stopili iz pravega namena v zakon in niso z ženo živeli v strahu božjem. *Grozovit je*, pravi prerok Jeremija, *in se ne usmili, njegov glas buči, kakor morje.*

Lev je tudi požrešen in skoraj nenasitljiv. Hujši je še hudič. Kmalu po začetku sveta je požrl nevoščljivega Kajna; toda tu je še-le okusil; veliko večerjo so mu napravili potem pijanci, plesalci in nečistniki ob vesoljnem potopu, in spet kmalu potem vnebovpijoče pregrehe Sodomljanov, Gomorjanov in še treh drugih mest. In ko bi vam hotel za požrešnost satanovo naštevati svetopisemske in druge izgleda, ne prišel bi do konca. Na milijone malikovalcev in krivovercev je že podaval nenasitljivi satan. Španjec Vallades pripoveduje, da je hudič tako preslepil prebivalce v Mehiki, da so mu včasih darovali po 60.000 ljudij. Dà, kar je še grozovitnejše, hudobni duh je tako prekanil matere, da so menile storiti najboljše delo, če svoje najlepše otroke podavijo in darujejo maliku.

Pri malikovalcih je torej hudič obsedel narejene bogove, da bi več neumrjočih duš pograbil zase, pri kristijanih pa se poslužuje kaj rad hudobnih ljudij, ki niso zadovoljni s tem, da so že vsi v peklenščekovih krempljih, ampak prav radi pomagajo satanu še druge potegniti v peklenško brezno. Tako se zgodi, da mož stori greh ženi na ljubo, in žena spet, da bi ustregla možu. Prijatelj zapelje prijatelja med pijance in igralce, prijateljica zopet podučuje svoje znanke, kako je treba skrivnostno delati pred stariši. Mati se potegne za svojo hčer, če jo hoče oče kaznovati, in oče daje potuho sinu, če mati joka zaradi njegove razuzdanosti. Gospodar pušča grešno priložnost hlapcem, gospodinja premalo pazi na dekle. Stariši pohujšujejo otroke s kletvino in pijanostjo, posli jih pohujšujejo z nesramnim govorjenjem vpričo nedorasle mladine. Če se sosed skrega s sosedom, zahteva, da se cela družina grdo drži proti nasprotnikovim. Ali sprevidite, kako daleč sega delovanje satanovo? Ali mu boste še pomagali s svojo službo pogubljeni svojo dušo in dušo svojega bližnjega? *Kdor se igra s satanom, ne bo se mogel veseliti s Kristusom*, pravi sv. Janez Zlatoust.

3. Z a k a j pa satan tako preži na človeške duše? Poslušajte! Svetemu Dominiku je razodel Bog to-le: »Kaj renčiš?« vprašal je Bog hudiča. »Kaj hočeš, kaj naj ti dam? Ali hočeš posesti zemljo?« »Kaj bi ž njo?« odvrne hudič, »nisem bil nikoli ne vrtnar, ne po-

ljedelec in tudi ne mislim postati.« »Ali hočeš imeti vodo, veliko morje in vse reke?« »Ne«, odgovori zavrženi duh, »kaj mi to koristi? Saj tega ne bom mogel nikdar rabiti.« »Ali hočeš zrak?« »Kaj bi z zrakom? Zrak je za ptiče, teh nočem pregnati.« »Ali hočeš ogenj?« »O ne, ogenj me že tako dosti peče.« »Kaj pa vendar hočeš, ti peklenska pošast?« »Nič družega ne tirjam, kakor duše človeške«, odvrne hudič. — Iz tega razodenja je sv. Dominik lahko spoznal, da vse misli hudobnega duha, ves njegov trud, vsi njegovi naporji merijo na to, kako bi nebesom odtrgal toliko več neumrljivih, neprecenljivih duš. To pa zato, pravi sv. Tomaž Akv., ker satana nevoščljivost tako strašno tare. Satan namreč, ki ima jasnejši razum, dobro spozna svojo zavrženost, in zato ga najbolj nadleguje ta misel, da je iz ilovice narejena stvar namenjena njegov prostor posesti v nebesih. Ta zavest, pravi sv. Tomaž dalje, peče ga hujše, kakor peklenški ogenj. Ta mučna nevoščljivost satanova se pa tolikrat zmanjša, kolikorkrat se človek odloči od Boga in vekomaj zavrže. Zato se tako veseli hudi duh, če more človeka najprej zapeljati v smrtni greh, potem pa, če v takem stanu umrje, pahniti ga v večni ogenj.

4. Da bi človeka že v življenju toliko tesneje priklenil nase, zgodilo se je že neštevilnokrat, da ga hudič kar obsede. Obsedenost je trojne vrste. Pri nekaterih hudič ne gre prav v človeka, ampak ga skuša v enomer motiti s hudimi skušnjavami, posebno, da bi nič božjega ne govoril ali ne delal. Pri drugih pa gre kar v njihova telesa ter večkrat telesne in dušne moči dotičnega človeka porablja zase, kakor bi bile prav njegove. Pri tretjih pa satan vse sam dela in so človeku roke tako rekoč zvezane. To, tretje, je najhujše, pa po navadi ne traja dolgo. Opomniti je, da hudič obsedence večkrat hudo muči in preganja semtertja.

V neki ženski kaznilnici (v B.) so bile pred nekaj leti tri obsedene. Večkrat so se na posteljah skrivnostno pogledovale. Čul se je včasih nekak šum in potem je bilo, kot bi bilo nekaj padlo skozi okno. Divjale so navadno ob polu treh popoldne in ob polu devetih zvečer, klele so neizrečeno in bogoskrunsko govorile. Hudiča so nagovarjale kot »lepega fantiča z rožički.« Ko jih je duhovnik poslušal pri zaprtih durih, vedele so za to. Ena ni prej govorila družega kot francoski in nemški, potem pa kar naenkrat lepo in pravilno slovenski. Ko je duhovnik izvršil nad njimi cerkveno zarotitev, obtihnile so popolnoma. Umrle so zaporedoma. — Tudi norišnice niso brez obsedencev.

V Jezusovem času je bilo veliko obsedencev. Nekikrat vpraša Jezus hudiča, ki je govoril iz človeka, kako mu je ime. Odgovori mu: »Legijon, ker nas je veliko.« Drugikrat mu pripeljejo človeka, ki je imel mutastega duha z mladega. In velikokrat ga je vrgel v ogenj in v vodo, da bi ga končal. Jezus ga je izgnal iz njega in rekel potem apostelnom: Ta rod se ne more z ničemer izgnati, kakor z molitvijo in postom. (Mark. 9.) V Jezusovem času je bilo zato toliko obsedencev, da bi tudi hudobni duhovi pričali, da je prišel Mesija na svet in da bi Jezusova božja moč bila toliko očitnejša, ker je s svojo besedo in svojim vstajenjem ukrotil in premagal celo satana.

Sklenimo! Če hudič toliko trpinči že žive ljudi, če satan celo ni prizanesel sv. možem, n. pr. sv. Antonu, ki je vedno le molil in se postil, premišljal in zatajeval, kaj pa bo počel še-le z vami, mehkuzni in trdovratni grešniki, ko vas dobi v popolno oblast od pravičnega Sodnika? Če vas že tukaj plačuje za zvesto službo s težko vestjo in sramoto pred vsemi poštenimi ljudmi, kakšno plačilo pa vam dá po smrti? Večni ogenj v družbi večno zavrženih duhov v večnem brezdnu. Amen.

Valentin Bernik.

2. Osebe v bližini križanega Jezusa. — III. Križalci.

In so ga križali. Jan. 19, 18.

Če bi mi kristijani večkrat premišljevali trpljenje Kristusovo, bi ne mogli tako pogosto, tako samopašno, tako veliko grešiti, kakor grešimo! Ali Bogu bodi potoženo, da kristijani prej in bolj mislimo na vse druge reči, kot na Kristusovo trpljenje. Koliko je celó takih, ki malo ali celó nič ne vedo o Kristusovem trpljenju. Kako bo tak premišljeval Kristusovo trpljenje, ko še ne zna štirinajst postaj križevega pota! Ker tedaj tak človek ne vé in ne pomisli, koliko je Jezus zanj trpel, koliko bolečin je greh prizadeval Jezusu, zato se greha ne boji, ga tako brez skrbi in lahko-mišljeno dela.

Da bi torej bolj sovražili greh, da bi bolj usmiljenje imeli z ljubim Jezusom, zato sem si namenil, da ta postni čas premišljujemo Jezusovo trpljenje; posebno pa, da prav spoznamo obnašanje tistih, ki so bili na križevem potu in pri križanju zraven, ali kakor-sibodi že vdeleženi. Že smo videli obnašanje gledalcev in zasme-hovalcev, danes pa pogledjmo, kako so se obnašali: Križalci.

Ti pa, o križani Jezus, usmili se nas! Ne daj, da bi bilo tvoje bridko trpljenje nad nami zgubljeno! Žalostna Mati božja, prosi za nas! V ta namen molimo: Češčena Marija ...

Kateri so bili tisti, ki so Jezusa križali? — Po spričevanju sv. evangelistov so Jezusa križali vojaki rimske posadke, ki je bila takrat v Jeruzalemu. Pač so pomagali tudi hlapci in rabeljni. Od kod da so bili tisti vojaki, ni prav znano. Nekateri trdijo, da so bili ravno iz Norika, tedaj blizu iz naših krajev. Pa naj že bodo od koder je, toliko je gotovo, da so silno grdo in neusmiljeno ravnali z Jezusom. To je res, da niso poznali Jezusa; tudi to je res, da so morali Jezusa bičati in križati, ker jim je bilo zapovedano, ali vendar pri tem še človeškega usmiljenja niso kazali. Kakor nekateri pisatelji sporočajo, so bili ti vojaki tudi precej pijani — in pijanec tako ne pomisli, kaj govori in dela — pa ko bi jih ne bil sam hudobni duh naganjal, bi vendar ne bili mogli tako neusmiljeno z Jezusom ravnati. Sveti Jeronim in sveti Vincencij sporočata, da je šest vojaških beričev Jezusa bičalo in da sta se dva in dva pri tem vrstila. Tepli pa so ga s šibami, potem z vozlatimi biči in železnimi verižicami, in sicer tako neusmiljeno, da je kri na vse strani letela, da je meso v kosih viselo od njega in da so se mu na več krajih kosti videle. Tepli ga pa niso samo po hrbtu, ampak tudi od spredaj in po obrazu. Ko so Jezusa od stebra odvezali, je od slabosti padel v lužo krvi, ki je pod njim stala. Zato še zdaj mašnik košček svete hostije spusti v sv. rešnjo Kri pri sveti maši. (Leop. Mancin.) Jednako neusmiljeno so delali ž njim ob kronanju. Kdo popiše bolečine, katere je Jezus trpel na svoji sveti glavi, ko so mu trnjevo krono s kolom pritiskali na čelo, ko so se trnji zasadili v glavo in ko se je kri pocedila iz vsake rane!

Slišali smo že tudi, kako so na križevem potu ljubega Jezusa suvali, tolkli, s pestmi bili, z nogami teptali, vlačili in trpinčili. Najhujše pa so ž njim počenjali na gori Kalvariji. Tu so ga najpoprej njegovih oblačil oropali. Kakšne strašne bolečine je občutil Jezus, ko so suknjo vlekli z njega, ko so se zopet ponovile komaj posušene rane, ko je iz vseh ran zopet tekla obilna kri! Pa še hujše je bilo za nedolžnega, najčistejšega Jezusa, ko je moral nag in gol stati pred nesramnim ljudstvom! — Dober človek mu je podal prt, da se je ovil okoli ledij.

Pa teh muk še ni dovolj. — Zdaj mu dajo jesiha in žolča piti, ali, kakor pravi sveti evangelist Marka (15, 23.), vina z miro zmešanega. Ta pijača je silno zoperna, grenka in ostudna. Dajali so jo hudodelcem, da bi jih omotili in omamili. Jezus pa je hotel vso grenkost bridkega trpljenja okusiti, zato ni hotel piti. (Mat. 27, 34.)

Zdaj pride najstrašnejše! Križ leži na tleh — altar je pripravljen, kje pa je daritev? Oh, tam stoji Jagnje božje in čaka, da bo za nas darovano. Že ga položé na križ, mu roke in noge raztegnejo in razpnejo, z vrvmi privežejo in potem s težkim kladvom velike žeblje zabijajo skozi Jezusove svete roke in noge v les svetega križa. — Oh, kakšna bolečina? Kdo jo bo popisal? Jaz je ne morem. Sami pogledjte, preljubi, tam na križu visi Jezus, na križ pribit! — O križani Jezus, usmili se nas!

Ali mukam še ni konca. Jezus, dobrotnik vsega ljudstva, ki je toliko dobrot delil, gredé po judovskih deželah, on, rojen jud, ne dobi v celi judovski deželi toliko prostora, da bi ležé umrl. Križ zasadé namreč v zemljo, da se Jezus ves strese, da se mu ponové vse rane in teža njegovega telesa trga in širi vsekane rane. Tako visi Sin božji, Odrešenik sveta, med nebom in zemljo, zares srednik med Bogom in ljudmi. Ko postavijo križ v zemljo, se zemlja strese v svojem osrčju, mrliči se prebudé od tega udarca, le križalci ostanejo neobčutljivi; žebli se vderejo v les, le njihov trdih src ne prebode nobena reč!

Zdaj, ko Jezus na križu visi, se njegovi križalci vsedejo pod križ in pred Jezusovimi očmi delijo med seboj njegova oblačila, ki so ozdravila toliko bolnikov, in vadjajo za njegovo suknjo, ki je bila brez šiva! (Jan. 19, 23.) — Kristijan! Ko bi ti ležal na smrtni postelji, pa bi videl, kako tvoji sorodniki delé med seboj tvoja oblačila, kako si zbirajo, kar jim je všeč, in odnašajo, ali bi ti ne bilo bridko pri srcu?

In ko Jezus od smrtnih bolečin žejen zavpije: *Žejen sem*, mu dajo jesiha. In ko nekoliko pokusi, pravi: *Dopolnjeno je!* in potem z nagnjeno glavo umrje. — Umrje v takih bolečinah in stiskah in bridkostih, kakor še ni umrl nobeden človek! Pa saj ni bil samo človek; on je bil Bog in človek skupaj, naš Odrešenik, hvaljen na vekomaj!

Zdaj vas pa vprašam, krščanski poslušalci, kaj bi bili mi storili, da smo takrat med križalci? Če bi tudi ne vedeli, da je Kristus Sin božji in naš Odrešenik, bi menda vendar ne bili tako neusmiljeno ž njim ravnali! Nasprotno, če se spominjamo, kako

so križalci grdo delali z Jezusom, nas žalost in jeza obide in najraje bi se znosili nad temi hudobneži.

Ko sem še doma v šolo hodil, imeli smo pri nas bukve svetega križevega pota po sv. Lenartu a Porta Mavricijo; v teh bukvah so bile lepe in ganljive podobe štirinajstih postaj. Te smo otroci večkrat gledali in ko so nam razložili posamezne podobe, smo prav srčno usmiljenje imeli z ubogim Jezusom in huda nevolja se je polastila naših otroških src nad grdimi križalci; ljubili in hvalili pa smo vse, ki so količkaj usmiljenja skazali Jezusu, tako Simona iz Cirene, Veroniko, pobožne žene, Jožefa iz Arimateje in Nikodema! — Neka deklica pa, ki še ni v šolo hodila, je kazala posebno sočutje nad trpečim Jezusom in veliko jezo nad vojaki in beriči, ki so Jezusa vlačili in križali. In kaj stori ta deklica? Nekdaj je bila sama doma in dobi bukve svetega križevega pota v roke. Zdaj gre in obraze spraska vsem vojakom in rabeljnom, ki so bili naslikani na križevem potu. Seveda je s tem bukve popolnoma končala, ker v svoji nedolžni priprostosti ni mislila na škodo, ampak le na to, kako se bo znosila nad Jezusovimi križalci!

Krščanski poslušalci! Kaj pa bomo mi storili, kadar se spomnimo na neusmiljene križalce ali kadar gledamo podobe svetega križevega pota? Ali nas ne bo tudi nevolja obšla nad temi trinogi, in ali ne bomo želeli znositi se nad njimi?

Pa pustimo to in postojmo malo! Ni treba nad križalci jeziti se, ni treba neusmiljene trinoge obsojati in obraze jim razpraščati, ampak pomislimo le na-se in na svoje ravnanje in bomo videli in spoznali, da je takih križalcev le premnogo med nami, še več, da smo mi sami tisti križalci, ki smo Jezusa že večkrat bičali, s trnjem kronali, zapljuvali, obleke oropali, z žolčem napajali in ga križali. Zakaj po besedah sv. Pavla (Hebr. 6, 6.) vsi tisti, ki po krstu smrtno grešé ali celó odpadejo od vere in krščanskega življenja, vsi tisti vnovič križajo Kristusa, ker toliko, kolikor je na njih, uničijo Kristusovo odrešenje in takorekóč potrjujejo njegovo križanje in zaničujejo njegov nauk. Oh, le preveč je res, da grešniki dan na dan Jezusa zopet križajo s smrtnimi grehi; kakor nekdan hudobni in trdovratni judje, tako tudi še zdaj hudobni kristijani dan na dan vpijejo: »Križaj ga, križaj ga!« Ali če že ne vpijejo, vsaj delajo tako in s svojimi grehi vsak dan na novo križajo Jezusa. Le poglejmo posamezne grešnike med kristijani in spoznali bomo, da niso nič boljši, kot nekdanji križalci, ampak še veliko hudobnejši. Tedanji križalci niso vedeli ali vsaj niso verjeli, kdo je ta, s katerim so ravnali tako neusmiljeno, mi pa dobro vemo in vendar ne nehamo Jezusa žaliti s smrtnimi grehi, ne nehamo, ga vnovič križati!

Le pristopite sem pred križ vsi preklinjevalci, prevzetneži, lakomniki, nečistniki, pijanci, jezi in sovraštvo vdani, in primerjajte se tedanjim križalcem in spoznali bode, da niste nič boljši, kot oni na Pilatovem dvorišču in na gori Kalvariji!

1. Preklinjevalec, poglej, kaj ti delaš! — Ko bi bil ti zraven, ko so bičali Jezusa, praviš, da bi si ga ti po nobeni ceni ne bil upal udariti, ker se ti Jezus smili, in vendar nič drugega ne delaš, kakor da Jezusa vnovič tepeš in bičaš, kadar zakolneš. In glejte, kristijani dan na dan še Jezusa bičajo, kadar kolnejo. To Jezusa bolj zaboli, kadar hudo kletev izrečeš, kakor ga je bolelo, ko so ga bičali. Oh, koliko je takih rabeljnov tudi med nami, ki Jezusa vsaki dan in po večkrat bičajo, ko take kletvine bruhajo iz sebe! — Oh Jezus, usmili se nas in takih brezbožnih preklinjevalcev! Oh, kdor si v tem grehu prizadet, obljubi Jezusu, da ga od zdaj ne bodeš več bičal; če ti pa kaka kletev iz navade uide, se za kazen sam sebe bičaj ali si kako drugo pokoro naloži, ali zmoli kako kratko molitev!

2. Prevzetnež, prevzetnica, poglej, kaj ti delaš! Ko so Jezusa s trnjem kronali in so se mu ostrí trnji v glavo zabadali, ko bi bil ti takrat zraven, praviš, da bi ne bil tako neusmiljen, da bi bil pri tem pomagal trinogom; ko so obleko z njega trgali in ga nagega zasramovali, praviš, da bi kaj tacega ne mogel, ne mogla storiti! In vendar, napuhnež, prevzetnica, nič drugega in nič boljše ne delata! Kadar se povzdiguješ zavoljo svoje vitke postave, zavoljo svojega cvetočega obraza, zavoljo svoje lepe obleke, kadar se nespodobno oblačiš, morebiti nalašč kažeš golosti, pri sebi ali pri drugem spolu gledaš kakšno nagoto, kadar se brez potrebe ogleduješ v ogledalo, drugemu spolu nastavljaš, lase žgeš, sučeš in vihaš, takrat Jezusu trnje v glavo zadiraš, takrat ga na novo obleke oropaš in zasmehuješ! O, rod tistih, ki Jezusa s trnjem kronajo, še ni izumrl, in bojim se, da jih je le preveč tudi tukaj med nami!

3. Lakomnik, krivičnik, odrtnik, stopi sem h križu in poglej, kaj delaš? — Ti praviš, da bi si ne upal z Jezusa njegove obleke sleči in raztrgati, pa vendar nič drugega in nič bolje ne delaš, kadar bližnjega s krivico, z goljufijo včasih skoraj do nazega slečeš, kadar ga po krivici pripraviš ob njegovo premoženje, ob imetje, kadar vdove, sirote, reveže zatiraš, kadar si nesrečo bližnjega v svoj prid obračaš! O takih križalcev se nikjer ne manjka, morebiti so tudi pri nas!

4. Pijanec, stopi tudi danes h križu in poglej, kaj delaš! Križalci so nekdanj gotovo grdo delali z Jezusom, ko so mu ponujali tako ostudno in omamljivo pijačo. Pa glej, ti nič bolje ne delaš z Jezusom, kadar se nezmerno nalivaš s pijačo, posebno z žganjem in špiritom, kadar zapivaš trdo zaslužene krajearje, kadar škoduješ ženo in otroke, da trpé žejo in lakoto, med tem ko si ti pijače poln in sit. O to Jezusu napravlja večjo grenkost, kakor jesih in žolč, in kakor vino, z miro namešano! Zatorej rečem: Vsak pijanosti vdan kristijan se sme šteti med križalce, ker Jezusu napravlja tako britkost.

Oh, kdor si pijanosti vdan, vstopi se pod križ, poslušaj Jezusa, ki ves sežgan in od bolečin posušen kliče: Žejen sem! Naj se ti smili ubogi Jezus, ne napravljaj mu še novih bolečin s svojo nezmernostjo! O Jezus, usmili se me, ker sem te tolikokrat razžalil z nezmernostjo, s pijanostjo! Oh, iz srca mi je žal; nič več ti ne bom s pijanostjo napravljajl žeje in grenkosti; raje hočem s teboj žejo trpeti, kakor te še kedaj z nezmernostjo razžaliti!

5. Jezni, sovražni človek, stopi tudi ti sem h križu in glej, kaj delaš! Ti nisi nič boljši od tedanjih križalcev. Kadar svojega bližnjega opravljaš, obrekuješ, zmerjaš, kolneš, tepeš, biješ, udarjaš ali celó pobiješ, samega Jezusa na križ pribijaš! Kadar po krivici slabo govoriš zoper bližnjega, kadar mu dobro ime jemlješ, kadar mu nagajaš in vsakeršno zopernost delaš, to bližnjega boli na srcu, kakor bi ga s kladvom tolkel po udih, kakor bi mu žeblje zabijal v srce. Tista jeza, tisto sovraštvo, katero imaš do bližnjega, samega Jezusa boli, kakor bi ga vnovič križal, z žebli na križ pribijal! Oh, če se ti Jezus smili, ne sovraži več svojega bližnjega, ne drži jeze na nikoga, zavoljo Jezusa vsakemu odpusti, krivico voljno prenašaj in tako bodeš Jezusu polajšal bolečine in sebi pridobil srečno zadnjo uro in izveličanje!

6. Pa pridite sem h križu tudi vi, nečistniki, nečistnice. Zakaj tudi vi ste deležni in krivi Jezusovega križanja, in kakor se mi zdi, vi še najbolj! — Če pomislimo, kako čisto in nedolžno je bilo Jezusovo presveto Telo, katero je imel iz čiste Device Marije, in če vidimo, kako grdo in neusmiljeno so rabeljni ravnali s tem presvetim Telesom, kako so ga topli, suvali, bili, z žebli prebodli, raztrgali, onesnažili in razmesarili, se nam mora pač hudo in milo storiti. — Pa vedite, nečistniki, nič bolje ne ravnate vi z nedolžnim Jezusom. Kadar pošteno devico v greh zapeljete, kadar nedolžnega dekleta devištva oropate, kadar telo

druzega spola skrunite, se to pravi Jezusa samega skruniti in križati. Ali ne veste, kaj piše sveti Pavel, da smo vsi udje njegovega telesa, in kdor se tedaj pregreši z grdo nečistostjo, tak oskruni in križa samega Jezusa. In koliko je takih, ki imajo nečistih grehov cele kupe na vesti; vsi ti so Jezusa brezštevilnokrat križali!

Enako pa dela tudi nečistnica; tudi ona Jezusa tolikokrat križa, kolikorkrat priložnost dá k nečistemu grehu, ali pa celó drugi spol lovi v nečistost, v svoje mreže! Taka ženska je sramota svojega spola in ni vredna, da se imenuje kristijana. Meni se zdi kakor kača, ki pod skalo preži na svoj plen in vse pomori s svojim strupom, kar ji blizo pride. Kakor tista velikanska kača v Indiji, ki se svojega plena oklene in se okoli njega tesneje in tesneje ovije in mu kosti polomi ter ga slednjič konča in požrè, taka je nečistnica. Gorjé mu, kateri se je zamotal v nje zanjke. Vzame mu prostost, mirno vest, milost božjo, poštenje, dobro ime, konča, umori ga večkrat za ta svet, še večkrat pa za večnost. — Ali se ne pravi to Jezusa zopet in vnovič križati? — Nesrečna ženska, ki si dala, morebiti celó iskala priložnost do nečistega greha; ti si tolikokrat Jezusa križala, kolikorkrat si nečist greh storila, kolikorkrat si Jezusu odvrnila kako dušo, za katero je toliko trpel. — Gotovo z vsakim smrtnim grehom kristijani Jezusa križajo, ali najbolj in največkrat pa z grdim nečistim grehom!

7. Še ena vrsta križalcev je, katere ne smemo pozabiti. Tisti, ki svete zakramente, posebno zakrament sv. rešnjega Telesa nevredno prejemajo, božje rope delajo, tisti tudi Jezusa vnovič križajo! — Kristijan, kolikorkrat si po nevrednem spoved opraviš, kolikorkrat si po nevrednem k sv. obhajilu šel, tolikokrat si vnovič križal Jezusa. To, da ga v nečisto, hudobno, pregrešno srce prejemaš in zaklepaš, ga bolj boli, kakor takrat, ko so ga pribili na les svetega križa. Raje je ležal in visel na križu, ki je bil vsaj čist in nedolžen, kakor pa da more, če tudi ne dolgo, stanovati v nečistem, pregrešnem sreč! — In koliko je takih križalcev med kristijani, morebiti tudi tukaj med nami! — Oh, kristijan, ali se ti Jezus nič ne smili? Ali ni bil že dovolj tepen, razmesarjen in razbit? Ali ga hočeš še ti z nevrednim prejetjem svetih zakramentov vnovič križati?

Dragi poslušalci! Prepričali smo se danes, da je le preveč takih tudi med kristijani, ki Jezusa s smrtnimi grehi vnovič bičajo, s

trnjem kronajo, z jesihom in žolčem napajajo, obleke slačijo in ga na križ pribijajo! Vsak, kdor preklinja, Jezusa biča; kdor se napihuje čez druge povzdiguje, prevzetuje, ga s trnjem krona; kdor nezmerno pije, ga z žolčem in jesihom napaja; kdor bližnjemu krivice dela, ga obleke oropa; kdor bližnjega obrekuje in sovraži in pretepa in mori, Jezusa samega na križ pribija; kdor nečistuje, smrt Jezusovo ponavlja; kdor božje rope dela, se nad telesom Jezusovim pregreši in je smrti njegove kriv. In če pomislimo, koliko se teh in tacih grehov godi po svetu, vsaki dan in vsako uro, potem je res, kar je nekdo rekel: »Pri kristijanih je vsaki dan veliki petek; vsaki dan namreč kristijani, katoličani Jezusa s smrtnimi grehi vnovič križajo. Judje so ga le en sam veliki petek in eno samo tretjo uro. Pri kristijanih pa ne mine ne dan ne ura, da bi se ne zgodil kak smrtni greh!

Kristijani, katoličani! Kaj bo z nami? Oh, obupati bi bilo, ko bi Jezus ne bil usmiljen, ko bi nam ne hotel odpustiti, odpuščanja pri Bogu sprositi. Vendar ne obupajmo nikar, če smo tudi Jezusa večkrat križali s smrtnimi grehi! Odpustil nam bo, kakor je takrat svojim križalcem. »Oče, odpusti jim!« kliče on s križa! Ta glas tudi nam velja, če se poboljšamo! Zatorej, o nebeški Oče, odpusti nam zavoljo britkega trpljenja in grenke smrti Jezusove; pri njegovem križu danes obljubimo, da ga ne bomo nikdar več s smrtnim grehom križali, o Bog, nikdar več, nikdar več. Amen.

J. Ažman.

Pogled na slovstvo.

Der grosse Tag der Erndte. Fastenpredigten von G. Diessel. C. Ss. R. Mit Approbation des bischöflichen Ordinariates Königgrätz und der Ordensobern. 1894. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 8°. Str. 187. Cena 87 kr. — Našim naročnikom so že znane druge postne pridige omenjenega pisatelja, n. pr.: »Der Tod der Sünde Sold«, ali: »Rechenschaft nach dem Tode«. Kakor je obdeloval v poslednji knjigi posebno sodbo, tako razpravlja v teh pridigah vesoljno sodbo. Pridig je osem in imajo (kratko označeno) to-le vsebino: 1. Vesoljna sodba po besedah sv. pisma a) poslednji dan; b) dan Gospoda, dan žetve; c) dan jeze. 2. O križu, ki se bode videl v oblakih neba, pomen križa za življenje in za sodbo. 3. Prihod Sinú človekovega. 4. Ločitev ljudi. 5. Sodnik bode vsakemu odločil ali priznanje ali zaničevanje. 6. Pokazala se bode pravica božja gledé na posameznika, gledé na človeško družbo in gledé na zgodovino človeštva. 7. Rzsodba o pravičnih in krivičnih. 8. (Za vel. petek.) Dan setve — dan žetve. Škofijsko potrdilo imenuje te pridige ganljive. Zlog je prijeten, obdelovanje resnobno in veličastno. Brez dvoma bi te pridige, dobro govorjene, ganele mnogo poslušalcev.